

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 28 (3484) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Salazar fontos megbeszéléseket folytatott Spanyolországban

Argentina megszakította a diplomáciai kapcsolatait Magyarországgal, Franciaországgal, Bulgáriával és Romániával

— A teheráni értekezleten tárgyalták Snök a moszkvai alkotmányváltoztatás tervét? — tette fel a kérdést az újságíró.

— Amennyiben vissza tudok emlékezni, nem, — válaszolta a washingtoni Fehér Ház külügyi államtitkára, rövid gondolkodás után...

Érthető tehát, ha a hét végén is változatlanul a moszkvai szenzáció áll az érdeklődés középpontjában. Miért tette Moszkva ezt a nagyjelentőségű lépést, mi volt a célja, mi van a háttérben, ez izgatja az emberek fantáziáját, elsősorban pedig azokat, akik nemrég egy szöges drótkerítéssel körülvett, hatalmas sárlókalapácsos homlokzatu épületben minden eszközt megragadva, adták a világ tudomására: a szövetséges hatalmak minden kérdésben megállapították a nézetek azonosságát és teljes meggyőzésre jutottak.

Most, alig néhány hónappal a nagy hírverés-megelőzte és ugyancsak nagy hírverés-követte teheráni értekezlet után olyan leckét adott a kreml-i titokzatos nemcsak szövetséges társainak, hanem az egész világnak is, amelynek megoldása nem kis fejtörést okoz a különböző diplomáciáknak és politikai szakértőknek. Egy tényt leszögez a világ-sajtó. Annak ellenére, hogy a szovjet lépésnek egyelőre semmi konkrét és látható következménye nem mutatkozik, kétségtelennek tartják, az alkotmányreform külpolitikai kihatásai mindenesetre rendkívül jelentősek és a kihatások olyan síkon jelentkeznek majd, amelyek közelről érintik a Szovjetunió és szövetségesei viszonyát.

Maga az a körülmény, hogy a tervezett új Népszövetségben a kreml-i világpolitikát 16 szavazat képviseli, többek között már az irányítás kérdését is megoldotta. Érthető tehát a nyugtalanság és tartózkodás, amit elsősorban az amerikai közvéleményben kiváltott a moszkvai sajkkihúzás.

Két nappal az egész világot fejbekömlintő moszkvai bejelentés után Stalin elsőszánu európai megbízottja, Benes Eduárd is hallatta hangját. Ezuttal a közép-európai konföderáció helyett szláv államszövetség tervével lépett a megkavart nyilvánosság elé és igyekezett mindjárt kijelenteni azt is, hogy a tervhez legutóbbi moszkvai útja során Stalin hozzájárulását is megnyerte. A megoldatlan, rejtélyes kérdések száma egygyel ismét több. Hogyan egyezik a benesi terv Moszkva tervével s a kettő a szövetségesek által elfogadott Atlantic Charter tervével? A válasz késik, ellenben egyre kessebben bontakozik ki a szovjet terv: a Moszkva-Prága-Páris tengely, amely Európa meghajolását jelentené a Dnyepereen táli hatalom előtt...

Semleges sajtóvélemények szerint Moszkva a saját elgondolásai szerint akarja megvalósítani az Európa új-teremtésére vonatkozó föderáció-lehetőségét, amely ellen eddig „biztonsági okokra” hivatkozva tiltakozott. A moszkvai lépés célja tehát az, hogy kijogja a szelet az angolszász vitorlákból és megvalósítsa azt, amit az angolszászok terveznek. A szövetségesek között ez lesz az új surlódási felület, sőt talán az összejöttközési pont is, ami viszont új

titokban régóhajtott és várt eseményeknek lehet a bevezető lépése...

Egy bizonyos, a fegyverek csatájával egyidőben új diplomáciai csata is kezdődött abban a pillanatban, amikor a moszkvai rádió közölte Molotov február elsőjén ismertetett alkotmánymódosító tervzetét.

Ezek után talán már nem is olyan titok, mit főznek Európa jövőndő sorsáról a Kreml egyre titokzatosabb falai között...

Elkeseredett harc folyik Cassino birtokáért

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint az argentin kormány megszakította diplomáciai kapcsolatát a vichy-i Franciaországgal, Bulgáriával, Romániával és Magyarországgal. Ezt a hírt Buenos-Airesben hivatalosan közölték.

Stockholmból jelentik: (MTI) Salazar portugál miniszterelnök Spanyolországban jár, ahol fontos politikai megbeszéléseket folytatott többek között a spanyol külügyminiszterrel is. Beavatóttak szerint megbeszéléseinek befejeztével visszatért Lisszabonba.

Londonból jelentik: (B. T.) Az Exchange Telegraphe haditudósítója jelenti, hogy pénteken este megindult Kesselring csapatainak 5-ik ellentámadása a netunói, hidfőállások ellen. Az első négy ellentámadás melyet gépesített tűzérővel és páncélosokkal hajtott végre, csütörtöktől péntek délig folyt le. Az ellentámadások Padozilletől északra fejlődtek ki, körülbelül fele uton Cisterna és Anzio között. — Pénteken késő este heves tűzérőparba: lejött le a németek és a szövetségesek között, Kesselring vasúti kocsikon

szállított ágyúkkal dolgozik és úgy látszik, hogy Észak-Olaszországból még további erősítéseket kapott. A németeknek meg van az a le nem becülhető előnyük, hogy magaslati állásokban helyezkednek el és birtokukban van a Cisterna és Róma közötti műút is. Az 5-ik hadsereg fővonalán elkeseredett csata folyik Cassino birtokáért. Az amerikaiak háromszor nyomultak be a város közepéig, de a németek mindig egyes esetben visszaverték őket külső dűlői állásaikba.

Visszavonták Moszkvában a jugoszláv menekült kormány javaslatáról szóló hiradást

Berlinből jelentik: (B. T.) A Svájci Távirati Iroda moszkvai jelentése szerint a szovjet tájékoztató iroda által február 4-én a sajtónak közlése kiadott Tass-jelentést, amely február 3-áról kelt Kairóból, visszavonták. A Tass iroda jelentése a jugoszláv menekült kormány

nek kölcsönös segélynyújtószereződésre és a háború utáni együttműködésre vonatkozó megállapodás megkötésének javaslata el nem fogadásáról szól. A közleményt hajnali három órakor vonták vissza, úgyhogy a szovjetsajtó már nem közölte.

Német vélemény a kisnemzetek sorsáról

Berlinből jelentik: (MTI) A külügyminisztérium pénteki sajtóértekezletén egy újságírók kapcsán ismét szóba került a kisnemzetek sorsa. Német részéről — jelentették ki a Wilhelmstrassén — a kis népek sorsa sohasem volt vita tárgya olyan mértékben, hogy azok elhanyagolták vagy másba beolvadtak, ellenkezően arántalanba hozták őket, ellenkezően arántalanba hozták őket, ellenkezően arántalanba hozták őket...

latkozá, nem egy ízben Ribbentrop külügyminiszter közéről, hogy a kisnemzetek továbbra is fenn kell maradniuk és a jövőben is Európában az a helyet kell biztosítani minden nemzet számára, amely jogosan megilleti őket. A külügyminiszter sajtóértekezletén a Wilhelmstrassén, hogy azokban teljes mértékben megvan a hajlandóság önmaguk meg-

védésére a bolsevizmussal szemben és ez a beállítottság minden délkeleti állam politikájának alapköve.

Zágráb. (MTI) Hivatalos jelentés szerint a partizánok elleni tisztogató hadműveletek sikeresen folynak tovább. Csaglina vidékén több partizánállást és menedékhelyet foglaltak el. Bozalj közelében agyonlőttek egy partizán biztost és a nála levő fegyvert és propagandaanyagot elkobozták. Plaska, Kosztajnica, Jajce és Dobolj környékén folyó harcok során körülbelül 100 partizán esett el. Február 2-án a partizánok megkísérelték Jajce, a Tito kormány és parlament székhelyének visszafoglalását. A rajtaütészerűen végrehajtott támadás azonban kudarcba fulladt. A német és horvát egységek keletboszniai előnyomulása során Bijelinába is bevonultak. Kovalj és Caelios községek is csapataink birtokába kerültek. — mondja a hivatalos közlemény. A dalmát partvidéken Dugi-Otok szigetét megszállták az ottani horvát tisztogatóegységek, akiknek kezébe egy felfegyverzett motoros hajón kívül még 30 vitorlás is került.

Jelentős eredményeket értek el a japánok a Marshall szigetcsoport körüli harcokban

Londonból jelentik: (B. T.) A kormány képviselője az alsóházban kijelentette, hogy a háborus Japán ellen a brit birodalom csapataival folytatják még akkor is, ha közben a harcok eredmények megszünnének Európában. — Nem gondolnak arra, hogy önkéntes hadsereget szerepeltessenek Japán ellen. Nincs elszigetelt háború, csak világháború, a nemzeti szolgálat tehát érvényben marad, amíg a háborút nem követi a világéke.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A császári főhadiszállás, amely január 31-én röviden közölte azt a tényt, hogy ellenséges támadás történt a Csendes tenger középső részén levő Marshall szigetcsoport ellen, ezombaton részletesen beszámol arról, hogy a japánok elkeseredett harcokban már is jelentős eredményeket értek el. A közlemény szerint főként repülőgéphordozó hajókból és csatahajókból álló erős amerikai tengeri és légi egységek, szárazföldi kikötőkből és repülőterekből felszállott repülőgépek támogatásával január 13-án megtámadták a Marshall szigeteket. Heves légibombázással és a partokon levő tűzérőegységek, Kavadjelin, Votje, Malenclap és Arno sziget ellen irányuló tüzelés után február 1-én ellenséges csapatok szálltak ki Lae és Kvadjejin szigeteken. Az ott állomásozó szárazföldi és tengerészlegénység, valamint a repülőgépek február 1-ig 25 ellenséges repülőgépet lőttek le 21-et megromosítottak, azokivül elcsúsztatottak két rombolót és egy cirkáló. Egy rombolót felgyújtottak. — Mialatt Kvadjejin és Lae körül még folyik a harc, a Marshall szigeteken japán erőket védelmezett területek szilárdan japán kézen vannak.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Rákóczi nótája.
BELVÁROSI: Lángoló fiatalság.
CASINO: Leányvásár.
KORONA: Akkor.

Hamis angol hír Róma sorsáról

Berlinből jelentik: (MTI) Berlin politikai körökben kitalálásnak minősítik az angol hírszolgálat jelentését, hogy a vasárnapi német rádió a pápának Kesselring nyilatkozatát nyújtotta volna át, amelyben az lett volna, hogy Róma sorsa katonai megfontolásoktól függ.

Miért utasította el Moszkva a jugoszláv ajánlatot

Genf. (MTI) A szovjetkormány elutasító választ adott a jugoszláv kormánykérésre, amelyben a jugoszláv kormány a Svájci Távirati Iroda éről Moszkvából jelentett tájékozott sajtóköri megjegyzik, hogy 1942 tavaszán Moszkva jószóló ilyen egyezményt, akkor azonban a jugoszláv kormány elutasította. Tájékozott genfi körök szerint a szovjet a múlt év vége felé javasolta a kairói jugoszláv kormánykérésre, hogy Petar király és kormánya beküldjön ki Titóval. Akkor fontolóra vették azt is, hogy a király utazék Jugoszláviába, ez azonban később a veszélyekre való tekintettel elvetették. Valójában azonban politikai megfontolások voltak az okai.

Nem rendeltek el ostrom-állapotot bolgár városokban

Szofia-ból jelentik: (MTI) Hivatalos bolgár helyről közlik, hogy nem felel meg a valóságnak az angol és amerikai hírek, mely szerint Plovdiv, Eleven és Buzsac városokban kihirdették az ostrom-állapotot. A leghatározottabban cáfolják azt a másik angol és amerikai hírt is, hogy Plovdivban német és bolgár csapatok között összefüggés lett volna.

Szofia-ból jelentik: (MTI) illetékes bolgár helyről közlik, hogy a belügy-minisztérium és a minisztertanács rendelkezésére bocsátotta az összes köz-hivatalok állami szerveinek vezetőit, hogy térjenek vissza Szofia-ba. A rendelkezés nem jelenti a ki-települt hivatalok visszatérését is, mindössze, hivatal vezetői kötelesek is-

Olasz tábormozgások a bíróság előtt

Rómából jelentik: (MTI) A Német II jelenti: Minth a római rádió jelenti, a köztársasági rendőrség letartóztatta Dalmasso és Quire tábormozgásokat, a volt-olasz hadsereg tagjait, valamint Marinucci tengernagyot, aki a volt-olasz tengerészetben szolgált. Rendkívüli tárgyalások elé állítják őket.

Zürich. (MTI) Chiassóból jelentik: A német rádió cáfolja Garibaldi tábormozgások híreit. Garibaldi tábormozgások több tábormozgással és tenger-naggyal, együtt a vizsgálati fogságban várja bünperencük tárgyalását.

Szegeden megváltoztatta a Tisza a medrét, nagy javítások a szegedi közúti hídon

A Magyar Tudósító jelenti: Nem mindennapos hídjavítási munkálatok kezdődtek Szegeden az ottani Tisza-hídon. Hosszú és pontos megfigyelések és vizsgálatok alapján műszaki hatóságok megállapították, hogy a híd alakjában elváltozások következtek be, még pedig olyan formában, hogy a Szeged feletti mederpillér Új-Szeged irányában elferdült, a két íves híd első nyílásainak ívei ellaposodtak, a második nyílás ívei pedig felpuposodtak. Ez az egészen elváltozás az által állott elő, hogy a régebben Szeged fele eső mederpillér, amely eredetileg a Tiszának közvetlenül a balpartján állott, a Tisza medrébe került. Ennek oka viszont az, hogy a Tisza lassan-lassan megváltoztatta medrét, sodrásvonala áttolódott a szegedi parttól az új-szegedi part felé. Ezen fe-

lül az utóbbi évek rendkívül áradásai a pillér körüli medrét mélyítették olyannyira, hogy a talaj az építési időszak- kal szemben ma 10 méterrel mélyebben van. A szegedi pillér az változás folytán nagyobb nyomásnak volt kitéve, mint addig, úgy, hogy a híd ívei fokozatosan Új-Szeged felé hajlott. Ezek a változások tették szükségessé a javítási munkálatokat, illetve a híd eredeti állapotának visszaállítását. A munkálatokat a közlekedésügyi minisztérium műszaki ügyosztálya végzi és a költségeket is a minisztérium viseli. Mintegy 3 millió pengős költséget igényel a munka. A munkálatokat előreláthatólag egy évet vesznek igénybe és addig az időpontig a nagyobbterhelésű járművek forgalmát redukálják.

Uj szellemmel igaz cél felé

A nagyváradi román kat. Legényegylet éppen érlelti ifjúsági, erődies és pártoló tagjait, hogy az egyesület tagja a jövőben csak az lehet, aki 1944. évi leigazolt tagsági igazolvánnyal rendelkezik.

Uj szellemmel menelünk igaz cél felé. Ennek pedig elengedhetetlen kelléke az újra történő leigazolás, melynek eredményeként tagjaink otthonra találhatnak egymás körében. Szellemi és fizikai munkástestvéreink pihenő, szórakozó és kulturális találkozó helyét akarjuk kiépíteni az egyesületet, ahol bizalom, gondolkodás, egymást megbebiztító és szeretni tudó magyar emberek keresztény hitüknek erejével teremtik meg azt a

szellemet melyet hitünk és magyar történelmünk jelene sürget.

Csak olyan öntudatos emberek lehetnek tagjai az egyesületnek, akiknek van bátorsága két kézre fogott munkával szolgálni Krisztust és a régi romok helyére odavarázsolni azt a kiállítudást, amely minden ereztékében magyar. Kevezt beszélni, de annál többet cselekvő magyarok a jövő.

Az egyesületbe való belépés időtartama f. hó 6-13. bármely napon 18-20 óra között. Közzététel helye: Szeged, Gr. Teleki Pál-utca 9. sz. Jelenkezni levélileg is lehet.

Török László, püspöki biztos.

26 fehérszarvas él Magyarországon

A visszakérült Gümörmegyében lévő Felsőbalog községben fekszik a 6500 hektáros Csörgő-birtok, melyet ma az Erdőhivatal kezeli. Ennek egy része a 326 hektáros elkerített balogvári vadaskert. Itt élnek Magyarország legritkább állatai, a fehérszarvasok. Rajtuk kívül Európában csak Angliában, Dániában, Württembergben és Bulgáriában él néhány fehérszarvas. A magyarországi fehérszarvasok egy négy darabot meg Viktória, angol királynő ajándékozta. Az eredetileg telepített négy fehérszarvas a meglehetősen vadaskertben helyezték el, rendes színtetű szarvasok közé, ahol azután keresztetűdtek és hozzájuk kevertek elpusztult. Később még sikerült őket szaporítani és tisztavérű tenyésztésüket biztosítani. Hasonló állatokkal vérfertés csupán egy esetben történt. Ferdinánd, volt bolgár király egyszer elnézésből letette az állomány legöregebb bikáját és kárpótulás két darab

bikát hozatott Németországból. A rendes színű szarvasokkal való keveredés nélkül még most is megmutatkozik egy-egy veresszínű borjú alakjában. Ez a keveredés a fennmaradás szempontjából kedvező volt, mert friss vért vitt be az igen közeli rokon fehérszarvasokba. A jelenlegi állomány 26 darab, melyek közül 8-bika. A fehérszarvasok elég gyöngék, ami a vadaskerti tartás következménye, ahol a jó ellátás ellenére sem fejlődnek úgy, mint szabadon. Megszelídíteni nem lehet őket, nagyon félnek. Az állomány fenntartása országos érdek, mert a balogvári fehérszarvasokban olyan természeti kincsrel rendelkezünk, amellyel kevés ország dicsekedhet. (Magy. Tud.)

Elhídegitte a viszony Moszkva és De Gaulle között

Stockholmból jelentik: (MTI) Visszhang alábbi szovjet körökből megismer- rendelték jelentéstétel végett. Az Associated Press jelentése szerint az az esemény a Moszkva és az angol közötti viszony elhídegitésének a jele. De Gaulle és a francia kormány- nisták között mindinkább feszült a helyzet. De Gaulle még mindig nem adott helyet a kommunizmusnak az ad- gíri felezabandítási Bizottságban.

Dr. Hártyóch Béla m. kir. tiszti főorvos tartja a csütörtöki előadást a Szabadegyetemen

Az előadás a Szabadegyetem II. fél- évenek hatodik előadása lesz „Forradalom az egészségért való küzdelemben” címmel. Párhuzamot von az egészségért való küzdelem két lényegesen különböző része a gyógyító és a megelőző orvosi tevékenység közt, kiemelve mindkétnek feltétlen szükségességét, illetve a kettő közötti különbséget. Ez a különbség az azonos végcél mellett abban található meg, hogy más a közelebbi cél és mások a munka módszerei. Az azonos végcél az ember lehető legnagyobb testi és szellemi jóléte, egészsége. Bemutatja az előadó, hogy mi a különbség a gyógyító orvosi munka és a betegségmegelőző munka az egészségvédelem között. Folytatja az előadó, hogy az egészségvédelem bizonyos módszerei és céljai hogyan érvényesülnek a közhatóságj és m. kir. tiszti orvosi munkában és elmagyarázza a rendszerbe szedett egészségvédelem sajátos módszereit. Ugyanakkor világos képet ad arról, hogy miben áll a kétféle munkarendszer szervezete utalván egyben a szociális kérdésekkel való összefüggésekre. Szükség van erre az előadásra, mert éskan nem ismerik az összefüggéseket és a kérdés tárgyat, valamint az egész egészségügyi szervezetet, noha mindennapi életében ezen ismeretekre mindenkinek szüksége van. Az előadást pontosan 5 órakor kezdik.

Február 8-ikán kezdődik a ga dag műsorú német-magyar kultúrhét

Nagyvárad, február 5. A Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusa német-magyar kultúrhét keretében képkiallítás előadás sorozatot rendez.

A képkiallítás a 19. század német festészetét mutatja be. Ünnepeles megnyitót február 8-án délelben 12 órakor a Német Lektorátuson. Megnyitó beszédet mond dr. Ernst Hüchel, a Német Tudományos Intézet igazgatója, dr. Hlatky Endre főispán és Eduárd Lurtz német konzul. A kiállítás február 8-tól 15-ig naponta 10-1 és 3-5 óra között, a Német Lektorátuson, Schulbert-utca 5. szám alatti tekinthető meg. A belépés díjtalan.

Az előadások sorrendje a következő:

- 1. Február 8-án: Dr. Hlatky Endre főispán magyar nyelvű előadása: Nagyvárad a 19-ik században.
- 2. Február 10-én: Prof. Kurt Berger, a budapesti egyetemről: Nietzsche: Bölcsélet és költészet.
- 3. Február 11-én: Hasznos, I. Kereskedelmi isk igazgató magyar nyelvű előadása: Magyarország az új Európában.
- 4. Február 12-én: A Nagyvárad Zeneiskola tanárainak hangversenye: Antal Ilona, Nagy Viola, Raab Erzsébet, dr. Ujfaluassy József; a 19-ik század zenéje.
- 6. Február 13-án: Prof. K. K. Klein, kolozsvári egyetemi tanár előadása: Hans Grimm: Nép életér nélkül.
- 6. Február 14-én: Dr. K. Gerlach, a kolozsvári egyetem Lektorja: A német dráma a 19-ik században.
- 7. Február 15-én: Dalestély, Prof. Jürgensen és Prof. Domnes a müncheni állami zene-konzervatórium tanárainak közreműködésével.

MAGYAR ERŐ
A világ eseményei képekben
Ára 40 fillér. Kapható a MAGYAR LAPOK árusáinál.

Péntekre virradóra többszáz német repülőgép két ízben támadta Londont

Kemény harcok dúlnak a nikopolji hídfőnél Vitebszknél megindult a második nagy elhárító csata

Csehszlovákia, Lengyelország, Ukrajna és Fehéroroszország részvételével szláv államszövetséget tervez Benes

Berlin. (MTI.) A keleti harctér legkiemelkedőbb eseménye — tájékozott német katonai körök véleménye szerint — ezidőszakra a Vitebszknél megindult második nagy elhárító csata. Most már nem csupán az arcvonal északi és déli részén folynak súlyos harcok hanem a középső arcvonalon is. Illetékes német katonai helyen a vitebszki csatával kapcsolatban úgy nyilatkoznak, hogy ennek az újabb súlypontnak létesítését hadászati szempontból nem lehet megindokolni, mivel a harcok az arcvonal többi szakaszán még nem fejeződtek be. Tekintettel az arcvonal északi és déli részein folyamatban lévő súlyos harcokra, újabb szovjet csapatok bevetései ezeken a szakaszokon sokkal indokoltabbak lettek volna, mint Vitebszknél, mivel önműködőleg megrosszabbodott volna a helyzet, ha az oroszok északon vagy délen döntő sikereket értek volna el. Ezek után azt az újabb orosz támadást bajosan lehet átgondolt hadműveleti tervnek tekinteni. A moszkvai rádió, ama jelentéséhez, hogy külön közleményben fog az oroszok által eddig elért eredményről beszámolni, német katonai részről azt a megjegyzést fűzték, hogy az orosz jelentés újat aligha monhat, mivel a német hadvezetőség jelentése alapján a helyzet részleteiben is eléggé ismert.

Német hadijelentés a keleti és olasz harctér eseményeiről

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A nikopolji hídfőnél tegnap súlyos harcok voltak. A várostól délre kudarcba fulladt az ellenség valamennyi támadása. Nikopoltól északnyugatra ellentámadásainkkal súlyos veszteségeket okoztunk a tulsúlyban lévő ellenséges csapatoknak. Kirovograd és Belia-Cerkov körül az ellenség erősítéseket vezetett hárba és megszakítás nélkül folytatta támadásait. — Egyik kötelekünk visszaverle az ellenségnek páncélos kötelékekkel támogatott támadásait és az elmúlt két nap alatt 44 szovjet páncélost pusztított el. A Pripjettől délre elhárítottuk a szovjet helyi jellegű támadásait. A Pripjet és a Berezina között súlyos harcokban meghínsítottuk az ellenségnek csatarepülőktől támogatott áttörési szándékait. Vitebszktől délkeletre és északnyugatra az ellenség páncélosok és csatarepülők támadásával indított támadásainak elhárítá-

tása közben súlyos véres veszteségeket szenvedett. Csapataink itt 40 ellenséges páncélost pusztítottak el. A csata tovább tart. Neveljtől északra, Novgorodtól északnyugatra és Narva vidékén csapataink a védekezésben és támadásban is helyi sikereket értek el. A harcokban különösen kitűntette magát a 121. keletporoszországi gyaloghadosztály és ennek a hadosztálynak keretében küzdő 45. gránátos ezred.

Délolaszországban Nettumonál nagyobb angol-amerikai erőket zártunk körül és az ellenség tehermentesítő

Okos háziasszony

tudja, hogy olcsóbb a

Diana sósborszesz,

ha az üres üveget összegyűjti és abban az üzletben, ahol vásárol, pénzért visszaadja

támadásait visszavertük. A déli arcvonalon Caesinonál az ellenség folytatta áttörési kísérleteit. A változatos harcban mindkét fél a legnagyobb elszántsággal vesz részt.

Több amerikai gép tegnap a déli órákban északnyugat-Németország partvidékén néhány város ellen terrortámadást intézett. Különösen Wilhelmshafen lakónegyedét súlytotta sok bomba. Az ellenség eddig még nem teljes jelentés szerint 5 négymotoros bombázót és 4 vadászgépet vesztett. Tegnap az ellenség Nyugat- és északnyugat-Németország területe fölött is dobott bombákat.

A német légi erő London és Délke-

let-Anglia néhány célpontja ellen intézett támadást. Repülőink már visszatérésük alkalmával nagy tüzeket állapítottak meg.

Német torpedóvető repülőgépek február 1-én éjszaka, mint már jelentük, Észak-Afrika partjainál megtámadtak egy ellenséges hajókaravánt. Mint kiegészítésként közlik, a már jelentett veszteségen kívül, torpedó találatokkal megrongáltak két további kereskedelmi hajót, összesen 16.000 bruttó regisztertonna tartalommal. Így a támadás során megrongált hajók a következők: egy körülbelül 58 ezer tonnát kitevő 9 kereskedelmi hajó.

Péntekre virradó éjszaka többszáz német gép támadta Londont

Berlin. (MTI.) Mint az Interinf jelenté, február 4-ére virradó éjszaka és pénteken kora reggel többszáz német bombázó támadta meg Londont és Anglia délkeleti részét. Mindkét támadásnál a brit elhárítás minden rendelkezésre álló védőeszközt felhasználott. Légvédelemmel és sok éjszakai vadással igyekeztek tovább szorítani a német bombázókat a céljuktól. A brit légvédelem fokozása kétségtelenül annak tulajdonítható, hogy a január 21. és 29-iki nagy német támadások során olyan pusztításokat okoztak, hogy hatásukat a legszigorúbb sajtóellenőrzéssel sem lehetett elnyomni. A németek a két támadásban egymástól eltérő harci módszerrel jártak el és így sikerült is ész-

revétlenül elérniük a kijelölt célokat amelyekre a támadás alatt több ezer bombát dobtak le. Közöttük a legnehezebb típusúakból is. Az eddigi jelentések szerint már az első hullám nagy tűzvészeket és súlyos robbanásokat okozott, amely azután amikor a későbbi hullámok ledobták bombáikat, gyorsan tovább terjedt. Amikor a németek visszafelé indultak, a támadás területe fölött sűrű füstfelhő volt, amelyet megvilágított az égő területek tüze. A két támadásban 14 német gép veszett el. A bevetett kötelékek erejéhez mérten ez igen kis arány. Valószínű egyébként, hogy egy részük megrongálódott és máshol szállt le tehát nem pusztult el mind a 14.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenté: Északamerikai bombázók február 4-én délután nagy magasságból megtámadták Toulont. Sok bomba lakott területekre esett. Ennek következtében a polgári lakosságnak veszteségei vannak. További ellenséges támadások a Ligirt-öböl partvidéke ellen irányultak. Német vadászrepülőök és légelhárító tüzekek kilenc négymotoros nehézbombázót lőttek le. A további ellenséges gépekre a német elhárítás olyan hatásosan lőtt, hogy az elpusztított gépek számának emelkedése várható. Kevés gép vezetőjének sikerült ejtőernyővel leugrani. Ezek hadifogságba kerültek.

Cáfolják a Finnországhoz intézett orosz ultimátum hírét

Stockholm. (MTI.) A stockholmi finn követégen erősen cáfolták azt a hírt, hogy a Szovjetunió ultimátumot intézett volna Finnországhoz. Zürich. (MTI.) Londomból jelentik: Az alsóházban több képviselő felszólalása alapján került szónyegre Finnországnak a nemzetközi munkaügyi hivatalban való részvételének kérdése. A felszólalásokra Eden a következőket válaszolta: Kivételesen olyan körülmények foroghatnak fenn, amelyek Finnországnak, mint az egyetlen hadviselő államnak lehetővé teszik, hogy a nemzetközi munkaügyi hivatal tagja lehessen. Természetesen belátom, hogy számunkra nehéz sőt majdnem lehetetlen, hogy részt ve-

gyünk olyan értekezleten, amelyen egy ellenséges állam is képviselve van.

Megerősítik a lett határok védelmét

Riga. (MTI.) A Német TI jelenté: A lett önvédelmi kötelékek vezetői elhatározták, hogy az ország határainak védelmét megerősítik és erre a célra még néhány évfolyamot behív-
nak.

Riga. (MTI.) A Német TI jelenté: Dankers tábornok, lett belügyi főbiztos néhány korosztály behívásával kapcsolatban felhívást intézett a lett néphez. Hangsúlyozta, hogy a lett katonáknak ismét meg kell védeni az

ország és nép életét és szabadságát. Ezek a napok döntő jelentőségűek a lett nép életében. A bolsevistáknak sem eszszóvénnyel, sem párttitéssel nem sikerült félrevezetni a letteket. A bolsevista propaganda minden eszközzel megpróbálta elterjeszteni a világon, hogy a lett nép szabadon csatlakozott a Szovjetunióhoz és tőle várta a felszabadulását. Ez nem igaz! Ez az ugynevezett „felszabadulás” és „önkéntes csatlakozás”. Egyike volt a legnagyobb csalásoknak, amelyet a történelem ismer a lett nép érdekeinek és érzelmeinek semmibe vevése és a szerződészegések sorozata. A lett nép tiltakozik ez ellen és ismételtlen hangoztatja, hogy nem önként

PANNONIA kávéházban minden este

Kozák László jazz-zenekara játszik

Közreműködik BOGDAN ALIZ ének- és harmonika művész

adta fel állama függetlenségét és önként csatlakozott a Szovjetunióhoz. Sohasem ismerjük el, hogy Lettország a Szovjetunió egy része. A lett nép most élet-halálharcba indul a moszkvai zsarnokság ellen.

Benes legújabb terve: szláv államszövetség

Berlin. (MTI.) A külügyminisztérium pénteki sajtóértekezletén az *Exchange Telegraph* egy jelentését ismertették, amely szerint Benes a csehszlovák államtanács legutóbbi ülésén bejelentette, a szláv országok államszövetsége létesítésének tervét. Ennek Csehszlovákia, Lengyelország, Ukrajna és Fehéroroszország lenne tagja. Benes szerint Moszkva legutóbbi tárgyalásai során az államszövetség létesítéséhez hozzájárult. A Wilhelmstrasse szóvivője kijelentette, nem tudja a Benes-féle terv komoly voltát megbírálani nevezetesen azt sem, hogy Benes valóban megtette-e a fenti kijelentést és ha igen, Moszkva valóban hozzájárult-e a tervhez? — Mindenesetre az *Exchange Telegraph* jelentése rendkívül érdekes, már csak azért is, mert a szláv államszövetség terve két nappal azután került nyilvánosságra, hogy Molotov a Szovjetunió tagállamainak bizonyos önállóságát bejelentette. Itt felmerül az a kérdés, hogy miként lehet Benes tervét Molotov kijelentésével összehangolni, amikor Fehéroroszország és Lengyelország is tagja lenne Benes államszövetségének?

Spanyolország továbbra is kitart semleges politikája mellett

Madrid. (MTI.) A Német TI jelentő: Az angolszász támadásokkal szemben az elmúlt napokban a spanyol rádió is több ízben állást foglalt és több nyilatkozatban hangsúlyozta Spanyolország semlegességét. Spanyolország a háború kitörésétől kezdve semleges maradt és továbbra is kitart eddigi politikája mellett.

Lisszabon. (MTI.) A washingtoni hírszolgálat jelentése szerint a pénteki sajtóértekezleten Roosevelt kijelentette, hogy Nagybritannia és az USA gondosan öröködnék a fölött, hogy Spanyolország valóban megőrizze semlegességét. Nem tudja, hogy sikerül-e ez a törekvés. Újabb fejlemények még nem adódtak, de a helyzet sokkal jobb, mint volt.

Antonescu megszüntette a Dnyeszter és Bug közötti területen az alkormányzói állást

Bukarest. (MTI.) A Német TI jelentő: Antonescu tábornagy a Dnyeszter és a Bug közötti területen levő román hadsereg főparancsnokság mellé rendelt alkormányzói állást megszüntette és az eddigi polgári kormányzóknak levélben mondott köszönetet azért, mert sikerült neki a romokból virágzó tartományt kifejleszteni. A hadosztályparancsnok teljes felhatalmazást kapott a Dnyeszter és a Bug közötti megszállott terület egész polgári és katonai közigazgatásának vezetésére. A román és német haderő képviselőinek jelenlétében az ügyvitel átadásakor beszédek hangzottak el, amelyekben kiemelték, hogy a románság szembeszáll a területen a kelet felől fenyegető bolsevista veszéllyel.

Csatay honvédelmi miniszter tájékoztatót adott a katonai helyzetről és a Feketealmi-Gzeydner ügyről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház véderő bizottsága gróf Takács Tolnay József elnöklésével pénteken ülést tartott, amelyen a kormány részéről Kállay Miklós miniszterelnök, Csatay Lajos honvédelmi miniszter és Ghiczy Jenő külügyminiszter tájékoztatót adott az általános katonai helyzetről, majd a hozzászólások kapcsán felvetett kérdésekre adott felvilágosítások után néhány időszaki kérdést is szóvá tett. Kitért Feketealmi-Gzeydner és társai szökésére, amelyet mind katonai mind nemzeti szempontból súlyosan elítél. Tiltakozott az ellen, hogy ez a cselekmény a honvédséggel vagy annak tisztikarával bármiképpen összefüggésbe hozassék és elítélően nyilatkozott minden olyan általánosító be-

állítású megjegyzésről, amelyek alkalmasak lehetnek arra, hogy a honvédség és a nemzet közé éket verjenek. Rámutatott a honvédelmi miniszter arra is, hogy a hosszú háború következtében a közvélemény hajlamos alhírek befogadására és a hozzájuk fűzött alaptalan következtetésekre. — Órizzze meg tehát — mondotta — mindenki nyugalmát, ítélje meg hűvös fejjel az eseményeket mert ez az alapja küzdőképességünk fenntartásának és megőrzésének.

A véderő bizottság tagjai a honvédelmi miniszter tájékoztatóját, nemkülönben a hozzászólásokra adott részletes válaszát és ezek után tett kijelentéseit megnyugvással és helyesléssel vették tudomásul.

Haramia garázdálkodott a máramarosi hegyekben

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Hónapok óta tartotta rettegésben Kárpátalja máramarosi vidékét egy vakmerő haramia, aki előbb magányosan jelent meg állig-felfegyverkezve a havasok alján meghúzódó kis községekben az utóbbi időben azonban már két társától kísérve sarcolta végig a falvakat és a havasi kunyhókat. A haramiáról csak azt tudták, hogy Riskó Györgynek hívják és állítólag a havasi medvebarlangokban húzódik meg. Február elején igazmas jelentésben értesült a csendőrség arról, hogy a Meneşlon látták Riskó

köt. A csendőrség másfél méteres hóban megmászta a hegyet és meg is találta a havasi kalnyibát, amely Riskó rejtekhelyeül szolgált. Itt várakoztak a haramiára, aki vadászatról visszatérve egy firssen ejtett őzl cipelt haza alkonyat felé. Riskó tüzelni kezdett a csendőrökre. Hosszú tűzharc kezdődött a haramia és a csendőrök között. Riskó előbb alsólábszáran kapott golyót, de tovább folytatta a harcot, amíg az egy egyik csendőr géppisztolyával leterítette. Riskó holtan maradt a helyszínen. Társainak nyomában van a csendőrség.

Polgármesteri hirdetmény a rizs-szétosztás ellenőrzéséről

Nagyvárad 113. város polgármestere 681—1944. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Felhívom az összes rizs-szétosztással megbízott fűszer- és szatócsüzletek tulajdonosait, hogy amennyiben a szétosztás végett a részükre kiadott rizsmennyiséget szétosztották, kötelesek 24 óra belül a közellátási szelvényeket felragasztva a közellátási ügyosztálynál elszámolni, tekintettel arra, hogy több irányból panasz érkezett be, hogy a kereskedők nem osztják ki a szétosztásra kiutalt rizst kölest és buzagyonyót.

A szétosztás megtörténtét a közellátási ügyosztállyal ellenőriztetni fogom és ahol megállapítom, hogy a kereskedő a rizst nem osztotta szét és ennek ellenére a közellátási jeggyel jelentkezők igényét nem elégítik ki, úgy a rizs, mint a cukor és liszt szétosztásából kizárom, mert a közellátási ügyosztály a rendelkezésére álló rizs szétosztási fejadagát úgy állapította meg, hogy mindenki megkaphassa fejadagját. Ennek ellenére nap-nap után panaszok érkeznek, hogy Nagyvárad területén a rizsjegyet nem lehet beváltani.

Egyben felhívom a kereskedőket, hogy a szétosztásra kiutalt rizshől függetlenül attól, hogy a rizsért je-

lentkező vásárló volt-e vevője, vagy sem —, amennyiben készlettel rendelkezik, a jelentkezés sorrendjében mindenkik ki kell szolgálni.

Nagyvárad, 1944. február 4.

Dr Gyapay s. k.
h. polgármester.

Ujabb faelosztás 7., 8. és 9-én

Nagyvárad 113. város polgármestere 683—1944. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesítem a város közönségét, hogy a tűzifa szétosztását folytatólagosan a következőképpen szabályozom:

Minden fehér és rózsaszínű lappal rendelkező lakos az alant felsorolt kereskedőnél és ott megjelölt időben 100 kg. tűzifát vehet át, míg 50 kg. szemet bármely szénkereskedőnél beszerezhet. Ugy a szemet, mint fát a kereskedő az alanti hirdetményben megjelölt utcakon lakók részére a fa ellenőrzési lap január havi rovatába köteles beírni.

Február hó 7-én, hétfőn:

Topai József, Beöthy Ödön-utca 78. szám alatt lévő faterlepen; József nádor, Tűzharcosok tere Dávid Ferenc, Darányi Ignác-tér, Bánk bán,

Hogyan öltözzem, hogy oszinos legyenek. Ehhez jó fűző és mellformáló kell, hogy alakja a divat szerint átváltozhassék, miáltal a mai ruhákhoz szükséges házist megkapja. Valódi jó anyagból, a legjobbat rendelheti:

Kováts Sándornénál

Szent Gellért-u. 10. Repülő hídón át

A Katolikus Diákotthonmatiné

előkészítő munkája, mint a rendezőbizottságtól értesülünk, befejezéshez közeledik. A premontrai gimnázium diákszereplői vasárnap, 6-án d. e. a városi színházban tartják a nagy érdeklődéssel várt gyermekopera főpróbáját az orsolya intézet növendékeivel, kik a táncbetéteket táncolják. A m. kir. Gábor Áron honvéd hadapród iskola szavalókórusa már betanulta Kákonyi Istvánnak általa előadandó „Új front kell” című költeményét. Az Immaculata közszertetben álló énekkara pedig Csiky Gyuláné énektanár vezetésével készül a matinéra. A Katolikus Akció országos igazgatójának, Mihalovics Zsigmond pápai prelátnak felsőházi tagnak megérkezését február 12-ére várják. Ünnepi beszédét a katolikus közönség nagy érdeklődéssel előzi meg. A matiné műsorát dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök bevezető beszéde nyitja meg.

Már eddig is nagyszámu jegyigénylés érkezett be a Katolikus Akció nagyváradi szervezetéhez. A beérkezett igénylésekre most küldik szét a jegyeket, vidékre posta útján, helybe pedig az egyházközség kézbesítőjével.

Február hó 12-ig bezárólag továbbra is lehet jegyeket kapni elővetelben és pedig az Órszem könyvesboltjában (Szilágyi D. u. 1.) folyó hó 7-től kezdve. A Katolikus Akció nagyváradi szervezete arra kéri az érdeklődő közönséget, hogy amennyiben eddig még nem adott be igényt a szervezési szakosztály elnökéhez, szíveskedjék jegyeiről az Órszem könyvesboltjában, elővetel útján gondoskodni.

A matiné katolikus és nemzeti szempontból egyformán nagyjelentőségű mozgalom célját szolgálja erkölcsi és anyagi vonatkozásban egyaránt.

A katolikus közönség kötelességet teljesít ha megtölti a színházat és egyúttal maradandó határu kulturális élményben is részesedik.

Reviczky Gyula, Polónyi Géza-tér. Doberdo Iszónó, Honvéd, Géza fejedelem, Székely hadosztály, János Pannonius, Hajdu és Hétvezér-tér.

Heiler faterlepen: Nagyürögdí, Oláhapáti, Áldás, Fővény, Dr. Tóth Mihály, Dr. Bozoky, Gazdász-utca.

Február 8-án, kedden:

Gergely faterlepen: Nyitra Trencén, Lőcsé Radnai püspök.

Heiler faterlepen: Fényes Elek, Vucskics ezados, Kuruc, Böhm Pál, Szász Karoly, Bogay János-utca.

Február hó 9-én, szerdán:

Dr. Grósz faterlepen: Lovóde, Késmark, Bence, Avar, Éva, Mező Brassay, Szében, Lugos, Nagyenyed és Temesvár-utca.

Nagyvárad, 1944. február 4.

Dr Gyapay s. k.
h. polgármester.

XIII. évf. Szombat, 1944. február 5.

A szovjethadsereg „kivégzett” főparancsnoka, Tuchacsevszky él?

Egy fogságbaesett szovjethadnagy érdekes vallomása Tuchacsevszkyről

Még emlékszik a magyar közvélemény arra a monstre-perre, amely a világsajtót hetekig foglalkoztatta és amelynek végén a szovjet hadsereg egykori főparancsnokát, Tuchacsevszkyt sok magas tisztségű katonai vezetővel együtt halálra ítélték. A szovjet hadseregben történt akkori „sztalini tisztogatás” nyomán mintegy 22.000 tiszt került puskaeső elé és a szovjet hadsereg legképzettebb részét irtotta ki Sztalin azon a címen, hogy fasiszták voltak. Az egész művelt világ borzongva figyelt fel a tömegmészárlás szörnyű részleteire és a már akkor háborúra készülő szovjet hadsereg mároról-holnapra elvesztette legjobban képzett tisztjeit. Ezek ugyanis nagyrészt még a cári idők alatt végeztek el katonai tanulmányaikat és kétségtelen, hogy nem a legnagyobb lelkesedéssel szolgálták a világforradalomra törő Sztalint.

Annál váratlanabb volt Tuchacsevszky kivégzésének híre, mert a per előtt éveken keresztül olyan bombasztikus frázisokkal dicsérte a moszkvai rádió és a szovjet sajtó Tuchacsevszky katonai tudását, és képességeit, hogy az már az ő szabadabb szótárát szerint is izléstelen szövegbe ment.

Minden esoda három napig tart, eképpen a 22.000 kivégzett tiszt tragédiáját is hamarosan elfeledte a világ.

Természetesen felvetődik a kérdés, hogy ha a szovjet tisztikar elitjét kiirtották, hogyan részesülhetett a szovjet hadsereg mégis megfelelő, korszerű kiképzésben.

Egy hadifogoly szovjettiszt szerint Tuchacsevszky tervei alapján folyik a keleti háború

Paltomiff Alex szovjethadnagy a súlyos őszleji harcokban fogságba került egy közös német-magyar csapatot harcolt területén. Eleinte roppant bizalmatlan volt, egyetlen kérdésre sem adott választ. Mikor azonban a tolmács mellett megjelent egy oroszul tudó magyar százados, valahogyan felengedett és szinte megénybeillő vallomást tett.

A kihallgatást végző katonai bizottság a legnagyobb megdöbbenéssel figyelt fel arra, amikor Paltomiff hadnagy kijelentette, hogy

tudomása szerint a hírhedt „nagy per” fővádlottja a szovjet hadsereg egykori főparancsnoka, Tuchacsevszky él és öt egy szibériai „láger”-ben, kényszermunkatáborban tartják fogva.

Ezután a vallomás után még érdekesebb részletek hangzottak el. A hadnagy szerint

a német-szovjet háború tervét is Tuchacsevszkyvel dolgoztatták ki.

Elve, a Napoleon ellen alkalmazott, régi elv. Hogy minél messzebbre engedjék be a mérhetetlen orosz területeken a németeket, mert ezzel az ő utánpótlási vonalaikat tökéletesen kimeríthetik. S valóban így is indult a keleti háború.

Önkéntelenül felvetődött a kérdés, ha ilyen szolgálattokat tett a Szovjetnek és a szovjet hadseregnek az állítólag élő Tuchacsevszky, nem érdemelte volna meg azt, hogy a szibériai foglyatáborból végre is kiemelték és szolgálatai alapján elfoglalták a katonai szakembert megillető helyét?

Ezt a kérdést a kihallgatást lefolytató magyar százados is feltette Paltomiff hadnagynak. A válasz meglepő volt. Kiderült, hogy miután a Szovjet hivatalos távirati irodája a politikai és katonai előírások értelmében annakidején elárassította a világot Tuchacsevszky árulást beismert vallomásával és kivégzésével, természetesen, hogy a szovjet hadvezetés számára, de főleg Sztalin számára nem a legkényelmesebb megoldás lett volna, ha Tuchacsevszkyt mároról-holnapra feltámasztja és újból hadsereg főparancsnokot csinál belőle. Különösen akkor nem, mikor — főleg a teheráni értekezleten — azt a képet rajzolták a szövetséges és semleges államok közvéleménye elé, hogy a német-szovjet háború katonai zsenije — Sztalin.

Paltomiff hadnagy vallomása szerint Tuchacsevszky felesége egy Archangelsk közelében levő női munkatáborban — vasuti talpfákat gyalul — aki Tuchacsevszky elítélésekor 24 éves, friss, fiatal és igen kulturált nő volt. Annak ellenére, hogy — csupán hét elemít végzett. Éveken át Kolontája asszony, a Szovjet stocholmi nagykövetségének hírével vetekedett.

Az ázsiai módszerekben ismeretlen európai értelem valószínűleg megdöbbenve figyel fel erre a vallomásra. És Nagy Péterre, Rettenetes Ivánra s a 1917-es Lenin-féle testi és lelki „felszabadítás” korára, kínzókamráira, vallomásra készített áldozatainak szörnyű síkoltásaira és talán arra is gondol, hogy Dosztojevskij is állt az akasztófa alatt.

Ahol az óras fogat húz és a gyógyszerész az üdögüzéshez is ért

Hogyan látja egy német haditudósító Csangkaisek főhadiszállását? — Az éhség a legjobb toborzó — Csungking, a koldusok városa

Eles fűtüléssel köt ki egy gőzös Csungking kikötőjében. Utasai előtt ugyanaz a kép tárul fel, mint Ázsia minden kikötővárosában: óceánjárók, teherhajók, tartályhajók és megszámlálhatatlan sok dzsunka horgonyoz a part előtt, ahol kínaiak, koreaiak, burmaiak, thaiföldiek és Ázsia többi sárgafajú népének ezrei nyüzsgönek.

Kereskedők a főtt rizstől a sült halig minden elképzelt és európai ember számára sokszor elképzeltetlen áruval.

félíg meztelen kulik, asszonyok hátukra kötött csecsemőkkel, vadonatúj ruhában feszítő vagy ami sokkal gyakoribb eset, a felismerhetetlenségig megviselt egyenruhában feszengő katonák, kikötőmunkások, matrózok és különböző kétes existenciájú elemek, akiknek kenyérkereseti forrását legfeljebb csak a rendőrség tudná megállapítani.

Az autók helyett, melyek békében hosszú sorokban vártak az európaiakra és gazdag kínaiakra, most ismét az ősi rikcsák uralkodnak az utcák képén.

mert benzinezés közönséges halandó nem juthat hozzá.

A messze kiterjedő város a piszkosárga vizet hőmpolygató Jangcefolyamhoz simul. Vele párhuzamosan halad az egészen európaiasnak látszó főutca, a bankok irodák, szórakozóhelyek és szállodák utcája a félmillió város üzleti életének verőere. Az igazi Csungkingot azonban máshol kell keresni.

Aki Csungkingban Kinát akarja látni, annak az óvárost kell felkeresnie. Nem kell sokat keresgélnie. Néhány szűk, helyenkint görbe vagy éles szögben forduló piszkos mellékutca és már ott is van. Ami az európainak először ötlük a szemébe, az a legkülönbözőbb, egymással semmi rokonságban sem lévő foglalkozások egy közben való egyesítése.

Az óras nemcsak órákat ad, veszs reperál, hanem egyúttal fogakat is plombál,

a gyógyszeráros természetesen ráolvasással és ördögüzéssel is foglalkozik. Eppen ilyen szeszélyek a keleti fantázia egész szívrágkészetét aggály nélkül kiaknázó cégfeliratok is. Egy cipész a „szabadág cipészenek” nevezi magát, a fodrász, mint „tudományos parókakészítő” büszkélkedik.

a riksavállalkozó nem akar kisebb lenni, mint a „fuvaros a mennyek birodalmában”.

Egy csemegekereskedés a következő ékes invitálással csalogat: „Itt kaphatók az öszinteség fűszerei és édességek”.

Más utcákban olyan árukat kínáltak, melyeknek kizárólag ezekben a kínai városokban lehet közönsége. A tibeti fennsík közelsége, melynek nyúlványai egészen Csungkingig elhúzódnak, ha másképpen nem, legalább ezen a téren érezteti hatását. Bizonyos „szakkereskedések”-ben eredeti töltésű üvegcsékben lehet kapni a „tibeti aranyat” — a moszst — melyet a tibeti kecske mirigyéből vonnak ki és az a rendeltetése, hogy

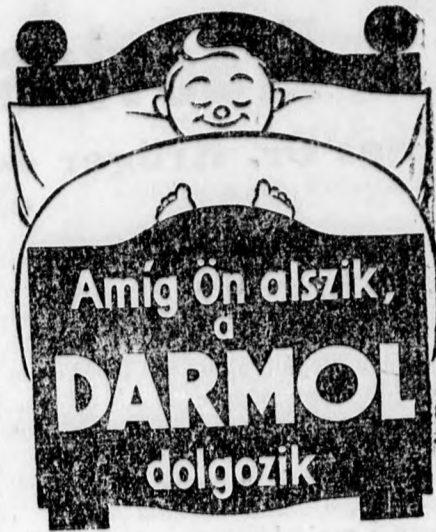
titokzatos erővel pótolja az ópiumot.

Ára majdnem eléri az aranyét. Hasonló drágaság a titokzatos Dzsenszen erőtadó gyökerei is, szártott állapotban azonban sokkal olcsóbb, mivel a raktározás alatt az erejéből sokat veszít.

Más üzletek nagy mennyiségű tea olajat kínálnak eladóra, amely a város egyik legfontosabb kínálati cikke.

Egész sor üzletben pedig fiatal kínaiak, részben gyermekek, disznósörtét válogatnak.

A szomszédos tartományok sói, dohánnyal, indigóval, gyapotot, rizst, selymet, teát és tealajat szállítanak az élelmes csungkingi nagykereskedőknek. Csungking jelenleg Csangkaisek törzskarának székhelye. Azelőtt Szecsuan fővárosa, a Csungkingtól 3000 kilométerre fekvő Csengtü volt Csangkaisek főhadiszállása, mivel azonban a város konzervatív hajlamú lakói nem szive-

Talán Plehve miniszter meggyilkolásának kísérteties képe is felrémlik előtte. Lehet, a GPU borzalmas tömegirtására gondol, de kétegtelen, hogy az Európában ismeretes orosz irodalom nyomán az is eszébe jut, hogy az orosz középkor barbárjai a nőkkel szemben talán éppen a barbárokat jellemző kivételes elnézéssel viselkedtek.

sen látták az idegeneket és még a marsall munkatársaival szemben sem titkolták idegenkedésüket, Csangkaisek 1937-ben kénytelen volt Csungkingba költözni.

Csungking azoknak a fontos közlekedési és összekötő utaknak csomópontját alkotja, melyek a gazdag Szecsuan tartományt Dél-Kínával összeköti. — Eznekivül a város a világ harmadik leghatalmasabb folyamának a Jangcese folyó partján fekszik, amely Csungkingot nem kevesebb, mint 500 kilométer hosszú hajózható szakasszal köti össze a Csendes Óceánnal. Végül

egykor Csungkingban vezetett keresztül a burmai-út is,

A ma már nemcsak keleten, hanem Dél-Kínától, Burmától és Indiától is elvágtott város akkora területek katonai és gazdasági központja, mint Németország, Franciaország és Anglia együttvéve. A befolyása alatt álló területek lakossága meghaladja a százmilliót.

A szociális ellentétek még ma is rendkívül nagyok és ez a magyarázata annak, hogy a moszkvai ügynökök itt oly hálás talajra találtak.

Amikor 1937-ben Szecsuanban a kínai történelem egyik legnagyobb éhsége dühöngött, Csangkaiseknek nem került nagy fáradságába, hogy az éhező lakosságból hadseregét kiegészíthesse. Még zsoldot sem kellett fizetni, a férfiak egyedül a katonai ételmezőért is tömegesen sorakoztak zászlói alá.

Kínában jelenleg is éhség uralkodik,

mégpedig nemcsak Szecsuanban, hanem a szomszédos Honan, Csantung, Kvanung és Kwansi tartományokban is, a helyzet tehát teljesen reménytelen.

A közlekedéstudgyi vígasztalan állapotban van, az utakat és vasutakat a japánok elzárták, a benzín éppúgy hiányzik, mint a szén. Ilyen körülmények között Csangkaisek helyzete egyre kilátástalanabbá válik. (MN).

Erdővisszajuttatás

Irta: Dr. Krüger Jenő, ügyvédi kamarai elnök

A román agrárreform felszámolása során a kormány első lépése volt a kisajátított erdők sorsának rendezése. A 970/1943. M. E. sz. rendelet abból a megállapításból indul ki, hogy tulajdonképpen az erdők kívül esnek az agrárreform célkitűzéseiben, a románok nyilván kisebbségellenes céllal terjesztették ki a kisajátítást az erdőbirtokokra, ami kitűnik abból is, hogy a régi királyságban az erdőket nem sajátították ki. Ezért az említett kormányrendelet kimondja, hogy a keletkezett visszaszállási helyeket akként kívánja orvosolni, hogy a közérdekű célok kielégítése után fennmaradó erdőbirtokok visszaadassanak azoknak a volt tulajdonosoknak, akikről azokat minden okszerű földbirtokpolitikai, gazdasági, vagy szociálpolitikai szükség nélkül kisajátították.

Megtörténtek a bejelentések, az erdőgazgatóságok azonnal munkához láttak, eléggé nem dicsérhető buzgalommal és körültekintéssel vizsgálták meg az erdők helyzetét, a szociális szükségleteket, a támasztott igényeket és a volt tulajdonos viszonyait; részletes javaslatot készítettek s a napokban már sok kisajátított tulajdonos megkapta a földművelési minisztérium visszajuttató határozatát. A gyors intézkedés érthető örömet keltett, de a határozatok áttanulmányozása váratlan és nem örömdel megdöbbentésekre vezetett.

Az idézett kormányrendelet az erdőbirtokokot, vagy azok részeit egyes esetekben olyanoknak „juttatja”, akik eredetileg nem voltak tulajdonosok, de a juttatást magasabbrendű célok indokolják, egyébként pedig „visszajuttatja” a kisajátítás előtti tulajdonosoknak. Érthető és indokolt, hogy a „juttatás” az állam tulajdonjogának fenntartásával s a visszavétel jogának kikötésével történik, de a most kézbesített miniszteri határozatokból az tűnik ki, hogy a volt tulajdonos annak ellenére, hogy a rendelet elismeri a kisajátítás jogtalanságát és indokolatlanságát s azért az erdők visszajuttatását rendeli el, nem kapja vissza az erdőt tulajdonjoggal, hanem épp úgy, mint a „juttatott” új földesúr, a Lehosz-szal kötendő szerződés alapján csupán használati jogot kap, mely bármikor vissza is vonható. Nincs tehát módja arra, hogy az erdőt eladhassa, arra kölcsönt vehessen fel, hosszabb időre szülő, bekebelezett kitermelési szerződésű kőszén, vagyis a „visszajuttatás” fogalmával ellentétben, nem kerül vissza előbbi helyzetébe.

Hogy a kormányrendeletnek ilyen való végrehajtása mennyire sérelmes és indokolatlan, kitűnik még a miniszteri határozatok egyéb pontjaiból is. Így az úgynevezett „visszajuttatott” köteles az államnak megfizetni azt az összeget, amit a kisajátítás során tulajdonjogának elvesztése fejében a román államtól kapott. *Ebből is az következik jogszerűen, hogy az in integrum restitutio elve alapján neki is vissza kell kapnia a tulajdonjogát.* Ha az erdőbirtokban rongálások történtek, azért kártérítést nem igényelhet, viszont az esetleg történt befektetéseket, különösen az esetleg emelt épületek értékét meg kell térítenie; tehát ezeket is megveszi és

mégsem válik ezeknek sem tulajdonosává. Továbbá: köteles az erdőre vonatkozólag szabályszerű üzemtervet készíttetni — ami jelentékeny költséget jelent —, köteles a hiányokat pótolni, beerdősíteni, erdőéri lakot építeni, ami igazán nagy összegbe kerül — s mindezt olyan erdőbe fekteti be, amely nem az övé, amely tőle visszavehető. De hol van ma az a kisajátított magyar birtokos, aki ezeket a jelentékeny összegeket előteremtheti anélkül, hogy a visszaadott erdőre kölesönt venne fel? Ha pedig van más vagyona is: szabad-e ez ilyen bizonytalan sorsú befektetés céljából megterhelnie?

A miniszteri határozatoknak még egy sérelmes intézkedésére kell rámutatnunk. A kormányrendelet szerint az erdőt visszakérő volt tulajdonosnak köteleznie kellett magát arra, hogy „a magyar kincstárnak megfizeti azt az összeget, melyet a

visszajuttatott ingatlanok fejében kártalanítás címén kapott”. Ez rendben is volna, de ebből az következik, hogy azt kell visszaadnia, amit kapott. Legtöbbször nem készpénzt kaptak, hanem alacsony árfolyamú járadékkötvényt, pénzt csak az kapott, aki a hágai egyezményekkel létesített Agráralapból nyert — mint külföldi államtitkár — kártalanítást. Mégis a visszajuttató miniszteri határozatok nem nyújtanak módot arra, hogy a kisajátított tulajdonos a meglévő kisajátítási járadékait szolgáltatassa be, vagyis azt fizesse vissza, amit tényleg kapott. Ezt nemcsak az igazság kívánja így, hanem annak a megfontolása is, hogy a kincstárnak kötelessége a román állam által kibocsátott kisajátítási járadékkötvényeket — tekintet nélkül arra, hogy melyik államot fogják azok a végleges pénzügyi rendezés folytán terhelni — ugyanolyan mértékben bevonní és megsemmisíteni, amilyen mértékben a kisajátítást hatályon kívül helyezi, mert ellenkező esetben fedezetlen papírok maradnának forgalomban. *Akinek tehát még megvan a kisajátítás járadékpapírja, annak nemcsak jogot kell adni, hanem egyenesen kötelezni kell azok ren-*

Eladó

Magánházak: Gömbös Gy., Lukács György, Lázár Vilmos, Török I., Dugovits T. Polgárőr.
Bérlőházak: Damjanich, Csáky, Berkovich, Mátyás király, Gerliczy utcák.
Gyárhelyiségek, műhelyek, raktárak, házhelyek, szőlők, földbirtokok

ELADÓ INGATLANÁT KÉREM bejelenteni!

PINTÉR Ingatlanforgalmi iroda
Hitler A. u. 13. Tel. 14-60 10-40

delkezésre bocsátására, viszont akiknek ezek már nincsenek birtokában, azok készpénzben fizessenek ugyan, de a kincstárnak nem kell a megfelelő értékű papírokat beszereznie és megsemmisítenie s ha ez nem lehetséges, a befizetett készpénzt a be nem szolgáltatott papírok fedezetére kell tartania.

Hisszük, hogy a szükséges pótló rendelkezések idejében meg fognak jelenni s a 970—1943. M. E. sz. rendelet szép elgondolásai maradéktalanul érvényesülhetnek.

AZ OROSZ-LENGYEL VISZÁLY ÉS MAGYARORSZÁG

A nemzetközi sajtó már hetek óta az érdeklődés előterébe helyezi az orosz-lengyel viszály és különösen Anglia és az USA diplomáciájának azokat az erőfeszítéseit, amelyek arra irányulnak, hogy a Szovjetunió és a lengyel kormány között az orosz-lengyel határkérdésben a megegyezést és a normális diplomáciai kapcsolatok helyreállítását létrehozzák. — Ezt ökök szükségesnek tartják egyrészt, hogy a Szovjetunióval való szövetséges viszonyukból minden félreértést kiküszöböljenek, másrészt azért is, mert ökök — állítólag — ebben látják Lengyelország jövőjének megmentését és biztosítását.

Ha pedig az orosz-lengyel határ kijelöléséről és a lengyel nemzet jövődéli sorsáról van szó, akkor ez senkit sem érdekelhet jobban, mint a magyar nemzetet, nemcsak azért, mert a magyar és a lengyel nemzet között ezer éven át az állandó érdeklődés alapján a legszorosabb baráti viszony állott fenn s ezt a hagyományos baráti és jószomszédi viszonyt ezzel az északi szomszédunkkal mindkét nemet érdekében a jövőben is helyreállítandónak és fenntartandónak gondoljuk, hanem még azért is, mert a határrendezés kérdésének megvitatása közben olyan tervek és javaslatok is merültek fel, amelyek a szovjet uralmat, sőt területünk épségét is fenyegetnék.

Az orosz-lengyel határkérdés megvitatása során ugyanis nyilvánvalóvá lett, hogy a Szovjetunió kormánya a mostani háború befejezése után nagy kiterjedésű lengyel területekre is ki akarja terjeszteni uralmát. Moszkva legutóbb az angol kormány közvetítésével a londoni lengyel kormánynak azt ajánlotta, hogy fogadja el Lengyelország jövődéli keleti határát az úgynevezett „Curzon vonalat”, vagyis azt a vonalat, amely az 1919. évi párisi békeértekezleten mint az orosz igények legrészletesebb határa írt szövegbe — Ez a vonal a beszarábiai-bukovinai határtól Lemberg és Brestlitovok mellett, ezektől nyugatra húzódik a keletporoszországi és litvániai határ-

ig. (Erről Oroszországnak már a varsói ütközet után le kellett mondania.) A londoni lengyel kormány ennek a vonalnak országhatárul való kijelöléshez nem járul hozzá.

Időközben Moszkva kölcsönös védelmi szerződést, vagyis szövetséget kötött Benes Eduarddal, a Cseh-szlovák köztársaság volt elnökével, aki nyíltan a Szovjetunió közép-európai előharcosának nevezte magát és Cseh-szlovákiát, amelynek helyreállítására Sztalintól ígéretet kapott, a Szovjetunió fensősége alá helyezte, illetve elismerte a Szovjetunió hegemoniáját a helyreállítandó Cseh-szlovák köztársaság fölött. — Ezt a szövetséget Moszkva annyira komolyan veszi, hogy Sztalin már ki is nevezte cseh-szlovákia követét, aki megbízólevelét már át is adta Benesnek, mint a köztársaság elnökének.

Sztalin egyúttal azt a kívánságát is kifejezte, hogy Lengyelország a háború után osztrákokkal az orosz-cseh-szlovák szövetséghez, ami azzal a következőképpen járna, hogy Lengyelországnak is el kellene ismernie a Szovjetunió hegemoniáját.

A londoni lengyel kormány ezt a moszkvai ajánlatot nem fogadta el, hanem a moszkvai kormánnyal tárgyalni kívánt. — Viszont a Kreml utra a londoni lengyel kormányt nem ismerte el a lengyel nemzet jogosult képviselőjének s ezért nem is hajlandó vele tárgyalni, hanem azt más. — bizonyára neki engedelmesebb lengyel kormánnyal kívánja kísérkedni.

Erre a svéd „Stockholm Tidningen” egyik vezércikkében ezt a megjegyzést teszi: „Moszkva olyan Lengyelországot óhajt, amely elismeri a Szovjetunió hegemoniáját. — Ha így fordulna a helyzet, nem lesz távol attól, hogy Lengyelország és Cseh-szlovákia a szovjeturalom Európa szívéig előretolt bástyáját alkossák. — Ha a Kreml ezen szándékait megvalósítja, akkor újabb világháborúra lehet számítani.”

A határkérdés körül hetek óta folyó megbeszélések tervezetűek és vitat-

kozások sokféle fordulataiban még mindig nem jutottak közelebb a megegyezéshez és nyílt kérdés, vajjon egyáltalában tudják-e az orosz és a lengyel álláspontot valahogyan úgy összeegyeztetni, hogy a megegyezést s annak módját és feltételeit a lengyel nemzet a háború után elfogadhassa.

A szovjet-cseh-szlovák terv valóban nagyon közel érinti Magyarországot s amint ennek megvalósítását a magyar nemzet nem kívánhatja, éppen úgy a lengyel nemzet sem kívánja és nem is kívánhatja, sőt mindkét nemzet minden erejével védekeznék ellene. — Ugy a magyar, mint a lengyel nemzetnek közös érdeke tehát, hogy ez a terv meg ne valósuljon.

Műsoros délután a Szent József Kulturházban

A Szent József Kulturház műkedvelő gárdája, amely nemrég kezdte meg működését s máris szép eredményt mutat fel úgy erkölcsi mint anyagi téren, annak minden tagja fáradságot nem kímélve azon dolgozik, hogy a n. é. közönségnek minden egyes alkalommal egy kedves és vidám délutánt szerezzen.

A legutóbbi előadás alkalmával, amikor is a terem szűkebb bizonyult az előadás iránt megnyilvánult nagy érdeklődés miatt, most közkívánatra megismétlik a „Juhász legény” szegény juhász legény” című 3 felvonásos énekes, táncos népszínművet. Az előadás folyó hó 6-án, (vasárnap) délután 5 órakor kezdődik.

Bármilyen
Ingatlan
adásvétel, csere vagy bérlet-
ügyben bizalommal keresse fel
EZEI ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándor u. 13. Telefon: 27-50

Páczay László belgrádi élményei:

AHOL KELET ÉS NYUGAT TALÁLKOZIK

III. RÉSZ

Felhőkarcoló mellett földszintes viskó

A legkényesebb izlést is kielégítő belgrádi luxus-szállóból. A „Majestic”-ből kijövet bizony el-elcsodálkozok a sétáló idegen. Az uttesten éktelen esőörmpöléssel haladnak a kis balkáni pónik által huzott alacsony kocsi. A kocsisok oldalt ülnek a bakon s lábuk a földet surlója. Emelkedésnek felfelé szabadon lógazzák lábukat, lefelé menet avval fékeznek. Kimustrált, régi villamosok mellett, üzembe állították a Milánóban gyártott, új motorkocsikat is. A villamosok túlszűfoltása elképesztő, a budapestieké semmi ehhez képest. Taxi nincs. A bérautókat a német katonai hatóságok használják.

Potemkin-izü. 8—10 emeletes kő-kockák között neo-gót templom, meg bizánci stílusú székesegyház, ház oldal-falaira hatalmas „V” betűk pingálva, másutt cirill betűkkel kiírva: Viktória. A tizenhatemeletes Kereskedelmi Egyesület felhőkarcolója szinte mellélti az embert, főleg amikor annak szomszédságában a kicsi, vaskoszerű „Abbazia-cafajná-t” pillantja meg. A túlméretezett s majdnem rendszertelenné mondható építkezések mindenütt kísértének a felnagyolt s ezért széthullott „Nagy-Szerbia” fővárosában. De Balkánt se lehetett leelőlni Belgrád arculatáról. S tán ez a kiabáló ellentét teszi érdekessé a várost, melyet az utas, aki először érkezik ide, valami lámpalázás várakozással, áhitattal vegyes megbotránkozással néz, mint egy keleti fakir szemfényvesztő csodálatos és érthetetlen mutatványát.

Nők, divat és török fekete

A vesztett háború harmadik esztendeje erősen látszik a divaton. De akinek volt, annak van. Így nem ritka, hogy a Knéz Milán-korzón sétáló lejáró sarkú, krokodil-bőr cipős, perzsabundás hölgy mellett a foltozott harisnyás, de ezüstroka prémmelejtő dáma. A nők között — bár újabban mind kevesebb — lélegzetelállítóan finom kreol szépséget látni. Szempillájuk akár a cirokseprű, szájuk égőörös. Ez kissé izléstelen s ma is talány, hogy honnan szerzik azt a rengeteg pirostót. Szemük a közismert izzó, de egyáltalán nem kacér. A kacér nők rendszerint nem is szerbek. A németeket csodálják, tisztelik, de nem igen állanak szóba velük. Ami a belgrádi háziaszony a kevés élelmiszer adagokból az ebédkezés körül művel, az a csodával határos. A perifériákon jajgat a szegénység és a nyomor, de még itt sem lehet látni rongyos embert. Ezer folttal tódított ruhát annál többet. Ez valószínűleg a németek hatása, akik mesterei a „kendőzésnek”. Az emlékezetes és borzalmas repülő-támadásaiknak is alig látszik nyoma.

A hatalmas, esőfogós „Ta-ta” áruház előtt hangszóró bemből a legújabb híreket, majd patogó indulókat harsog. Bent az áruházban nagy sürgés-forgás. A készlet szegényes, amolyan olesó, vásári áru. De minden elkel, mert ami van, az divat. Minden lépésnél cipőtisztító gyerkőcök okvetetlenkednek. Az utcákon megjelennek a rikkancok: Novo

Vreme, Donauzeitung... — kiabálják rekedten.

Veszek egy újságot és beülök a „Russki-car” kávéházba. Egy német őrnagy mellett foglalok helyet, miután szabad széket másutt nem találtam. Török fekete kávét rendel, amit az őrnagy közbeszólására készségesen felszolgálnak — nehéz ezüst tálcán. (Budapestről rég eltűnt az ezüst tálcá s ezüst evőeszköz.) A forró fekete párolgó aromáját mé-

Porosz junker-gőg, szerb fanatizmus

Átnyújtja lapját, a D. A. Z. legújabb példányát. Utolsó két oldala telistele gyászejelentéssel. Az egyikre rámutat:

— Oberleutnant Fritz von Brandt-hofer, élt 24 évet... — olvassom a gyászejelentést.

— Legnagyobb fiam volt, — mondja egyszerűen, bár hangja tompán cseng. Nézem kemény vonásait s a gyászejelentéssel teli újságot. Egész fölgyerdő hullatja levelét — címerek százai fordulnak vissza... Porosz junker-gőg? — gondolom megilletődve. Van mire. Nem tréfa, amikor egy fajnak a hősi halál legerősebb családi hagyománya. Belép egy ma-

lyen felszívom. Eredeti szemeskávéből készült — állapítom meg szűrőcsölés közben. A német teliszájjal nevet:

— Török feketét csak babkávéből csinálnak. Honnan jött különben? — kérdezi hirtelen és szemét áthatóan rámszegzi. Bemutatkozom, biztonság kedvéért igazolást mutatok fel. Megnyugszik, elbeszélgetünk, majd olvasni kezdünk.

gyar újságíró, itt teljes: szolgálatot. Széket keritene nek. A pincérel: — magyar és horvát fiúk — már jól ismerik, hozzáim irányítják. Elmondja, hogy az éjjel szerb bandák támadtak egy német járőrre a volt Jugoszlavenszka ulica környékén. Erős tüzharcban megsemmisítették a banditákat s a halottakat — éretlenül — a Terezia-tér lámpaoszlopaire akasztották. A járó-kelők, a szerbek csak egy pillantást vetettek a lámpaoszlopokon fityegő véres plakokra, azután tovább mentek. Szemük azok a fekete, mélytűzű, izzó szemek, nem árultak el semmit...

Mozi és a magyarok

Hogy nyomott hangulatunkat felvidítsuk, elmentünk az egyik Soldaten-Kino-ba. Magyar film: „A tóparti látomás” volt műseren. A mozi a német és szerb (Nedies) katonaság részére igényelték ki, de civilek is látogathatják, elég olesó helyárák mellett. A moziban kis fehér terítés asztalok körül székek sorakoznak a vetítő vászon felé fordítva. Poharak, evőeszközök csengenek. Cigaretta kék füstje száll a stukkos mennyezet felé, mintha vendéglőben lennénk. Hirtelen sötétség borul a teremre, majd megindul a film. Rossz az akusztika, mégis jól esik hallani a magyar beszédet. Mig pereg a film, esznek-isznak a nézők. Elöttem hódros füstfelleggel erget a magasba egy szivarozó, pocakos úr. Köhögök s erősen hegyezem fülemet, hogy a szordinós csámesogástól és szűrőléstől valamit a filmből is halljak.

— Hamijatlan balkáni szokás, — gondolom és elkeveredtem dörzslőm füsttől könnyes szememet.

A szünetben újságíró barátom elmondja, hogy a belgrádiak kedvelik

a magyar filmeket s általában a magyarokat. Az 1941-es tavaszi hadjárat legalább 25—30 000 magyart talált Belgrád megtámadott falai között. A magyar szakmunkás megbecsült és keresett volt. Minden nagyobb üzemben magyar és német szakmunkások tanították a szerbeket. Nagy szállodák, kávéházak pincérei között sok magyar is megélt, de a cukrászdaiparban is szép eredményeket értek el. Ma már sokan visszatértek Bácskába, az anyaországba, de Belgrád egyik főtere, a Kolarac most is hangos a magyar szótól. Akik családi, vagy vagyoni okokból megmaradtak Belgrádban, a régi magyar színponton, a Terezián találkozhatnak. Kevesebben vannak, de megtalálják egymást. A másik találkozó helyük a Krunszka-utcai katolikus templom, ez a magyar hit és lelki-erő fellegvéra volt mindig. Érdekes, hogy az anyagi és kulturális egymásrataltság se tudta faji és vallási ellentéteiket áthidalni. Ezért kevés a magyar-szerb vegyes házasság.

Nemzeti eledel: a „Csevapcsicsa”

Moziból egy vendéglőbe vezet utunk. Női zenekar játszik, szerb nemzeti viselőben, egyikük castaguetta csörgött és lassú mozdulatokkal illegeti magát, majd tüzes dalba kezd feltűnően magas, éles hangon. A vendégek „raznyicskát”, nyárson-sült húst esznek, hozzá erős, szerb paprikát és hagymás kenyeret, meg rengeteg sört fogyasztanak. Mi csevapcsicsát rendelünk. Ez apró, nudliszerű kis füstölt hús, amit ott, előttünk, a vendéglő egyik sarkában vaspálcára tüzve, nyílt lángon füstölnek, illetve sütnék meg. A vas-

rudon egy szelet hús, burgonya, hagyma, kenyér, paprika és így tovább. Mikor jól megsült a kis hús és elég büdös lett a hagymától — felszolgálják. Megkóstoltam, de nem ettem meg az apró „sült” húsokat, a csevapcsicsát. Izlés dolga.

Panoráma a Kalimegdánról

Dedinjén, az elmenekült jugoszláv kormány egyik volt főtisztviselőjének villájában lakom. Itt van a szerb királyi nyaraló s a szerb volt miniszterek, mágnások pompás villanegyede. Körvasut viz innen a tu-

Miseruhák

cimboriumok, szentségtartók, stb.

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templom-berendező és zászlókészítő vállalata Budapest, IV. Váci-utca 41 sz. Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44. 80 éves cég.

lajdonképpen városba. Elhaladunk a parlament impozáns épülete előtt, ahol valamikor a jugoszláv országgyűlés, a skupstina ülésezett, esetleg verekedett, ami a bővérű szerb honatyáktól könnyen kitellett. Megosdálom a postapalota monumentális épülettömbjét. A postaigazgatósággal szemben pravoszláv templom, mellette bődületes nagy személtáda, melyben négy-öt piszkos, erősen foltozott ruhájú alak turkál. A posta-épület főbejárata előtt szétvetett lábakkal két szálas német katona áll őrt. Felületes szemlélő szobornak nézhetné őket. Bámulom a „Hágia Sophiára” emlékeztető templomot, a toprongyosokat, a két szobormerev őrt, a személtádat — Balkánt és a germánokat.

Leszállok a villamosról s gyalog bandukolok fel Kalimegdánra, ahol valamikor római vár állott. A nyugat-római császárság hanyatlása után, a keleti despota hatalom: Bizánc emeltetett itt erődöt. A középkorban pedig a magyarság innen, Nándorfehérvárból védte Nyugatot az ozmán keleti brodalom támadásai ellen. Közben elhaladok a francia követség idillikus, fehérmárvány palotája mellett. Közébe emeltek a szerbek egy művészi szépségű szobrot, a „Francia Barátság”-nak. Fehér márvány lépcsőkön lépegetek felfelé. A levegő mindig tisztább, a zajok zörejekeké tompulnak, majd egészen elműlnak. Csak egy pacsirta trillázik felettem, önfeléd boldogsággal fűrődve a langyos nyár aranyzuhatagában. Fent a tétlen eláll a vándor lélegzete az elébe táruló óriási panorámától. A pillanatnyi benyomás lenyűgöző hatása túlzásokra ragadtatja.

— Soha ilyen szépet! — kiáltja — s megjeledekzik Nápoly azurkék egéről, a tündöklő Aranyzaru öböléről, a budai Citadelláról és a Rio de Janeiro pálmásoros lineáiról.

Lábam alatt Gül-Baba rózsás kertje elevenedik meg. A nagy festő, a természet fantáziája színorgiákban tobzódik: a kertészet művészette tökéletesedik a kalimegdáni virággrupokban, pompás rózsáligetekben s szolid, miniatűr angolparkokban. A távolban a város gigászi sűrűje, terrek, körutak és utcasorok labirintusa. Elöttem Zimony. Gyárkémiyei szürkés vattacsomók. A Száva ezüst szalagja valahol a távolban, a látóhatár opálkék peremén öllekzik egy másik ezüst csikkal: a Dunával. Féljebb a Aval hegyes sziluettje kéklék, messze hátul pedig a balkáni Fekete hegyek sötétednek.

Innen, a gigászi véres küzdelem nyomait jótékonyan leplező magasból beke, nyugodt fejlődés, az újjáépítés munkája látszik. Nosztalgikus vágyódással nézi a vándor a szerémségi dús buzatáblákat, meg az Avala szőlő és szilva lugasait. Szagos szőlőre, lány kenyérrre, csendre s békére gondol és meleg nyugalom önti el szívét...

Cigaretta a ládafiában

A pénzügyminiszter nemrégiben azt mondta a képviselőházban:

Nem érti egészen a nagyközönség fogalmát. Ez a közönség nagyon fél a pengő értékének hanyatlásától. De ugyanakkor egymilliárd értékű bankjegyet rejtett el a ládafiában és vont ki a gazdasági élet vérkeringéséből. Már ezt csak nem azért teszi, mintha nem bíznék a pengőben?

A pengő azonban csak pengő és kis helyen is elfér. De minek rejtegetik a dohányosok a cigarettát a ládafiában? Mégpedig a szó szoros értelmében a cigarettát és a ládafiába: mert a falvakon a borjűzű inguj után lassankint elmegy a pipa is. A dohányjövődék 1932-ben 1,8 milliárd cigarettát gyártott, tíz év múlva, 1941-ben meg már 5,4 milliárdot. Igaz, közben ré: is az ország, de bár ilyen arányban nőtt volna. A szivarok száma meg 93 millióról 1935-ig 13 millióra zuhan le — a világgazdasági válságnak olyan mérőszáma ez, amit eddig nem is figyeltünk meg — de 1940-ben már 105 millióra ugrott, hogy a következő évben ismét a szerény 63 millióra álljon meg. Vagyis, ha ezt az egy kivételtes esztendő — az 1940. évet — nem tekintjük, a szivargyártás a világgazdasági válság és a régi területek egy részének hazatérése után sem érte el többé a régi szintnek még a kétharmadát sem.

A pipa s a cigarettadohány 71.4000 q-ról 45.000 q-ig hanyatlott le (1937-ben), azután újra nőtt, de 1941-ben éppen csak megközelítette az 1932. évi szintet, 1938-ban azonban még ötven ezer métermézát sem ért el egészen. S ebből a dohányból is mindig nagyobb hányad a cigaretta-dohány és mindig kevesebb a pipával. Sőt a gyanakvó statisztika szerint még ennek is jó részét cigarettapapírosból füstöli: el a nép és nem pipából. Amiről egyébként a pipakészítő ipar beszélhetne eleget. A vége az lesz, hogy mint hajdanán az angol csattkésztők céhe felségfolyamodóvany és díszes küldöttség útján is arra kérte a királyt, hogy példájával és tekintélyével lépjen fel a cipőfűző átkos divatja ellen, nálunk is felláznadnak a pipagyártók a cigarettapapíros kibírhatalan nyomása miatt.

A valóság az, hogy bár az utóbbi években a dohánytermés nem volt jó, a gyártás nálunk még nem csökkent lényeges mértékben. 1940-ben 17.299 hektáron termelt dohány az ország területén, de az átlagos termés alig volt 9 métermézsa dohánylevel egy hektárról, 1935-ben 15.400 hektár volt a terület, de 14 mézsa a dohány átlagos termése. A kivétel és a behozatal nálunk

nagyjából rendszeresen kiegyenlített egy mást, így a belső fogyasztás nagyságát a termés alapján meg lehet állapítani. Így 1935. és 1940. között volt olyan esztendőnk is, amikor 301.640 q dohánylevelet váltottak be, meg olyan is, amikor ennek éppen a felét. De a gyártás nagyjából egyenletes maradt és Magyarország a világ dohányfogyasztó államainak a sorában a negyedik helyen áll. Első helyen a nagyon pipás Belgium — az 1938—1940. évek átlagát véve alapul — hol fejenként egy esztendő alatt minden lakosra 3,3 kilogramm dohányt elfüstölésének feladata hárul — kapcsolatban a megfelelő önkéntes adók lerovásával — Hollandiában, ahol szintén a pipa a divat 3,2 kg. az átlag, az USA-ban három kiló és nálunk 2,2 kiló. Velünk egy sorban áll Dánia, de Nagybritánia és a Német Birodalom csak 1,7 kg. dohányt fogyaszt lakosonként, Olaszország meg éppen csak 60 dekát. A század elején nagyobb dohányosok voltunk. Az 1900—1905. esztendők átlagában még 2,7 kilogramm dohányfejtéssel dícselkedett az akkor csakugyan pipás Magyarország. Csakhogy azóta igen jó dohánytermő területeket ragadtak el tőlünk Trianonban a zöld asztal mellett s ezeknek jelentékeny részét ma sem tértek meg hazra. A fogyasztás apadása talán ezzel is kapcsolatban lehet. De mégis inkább az tűnik ki ebből az adathól, hogy a pipa nagyobb tömegű dohányt nyelt el, mint az aránylag sok „kézi munkát” kívánó cigaretta.

Az 1932—41. évek átlagában a magyar Dohányjövődék mindennap 7.760.000 cigarettával, 154.000 darab szivarral és több száz métermézsa dohánnyal tömi a dohányos tárcákat és zsebeket. S a közönség mégis fél és „tartakol”. Azaz rontja a többi dohánycsok hangulatát. Mert ha igaz, hogy a dohány azért kedves, mert lelki megnyugtató eszköz, akkor az, aki a többi dohányosok előtt ezt a lehetőséget elvonja, kisebbsajta lázításban volna vétkezőnek található.

S a sok kicsi sokra megy: a dohány mind több embernek lelki menedéke. Ma már a szakemberek szerint minden négy lélek közül dohányos egy. A dohányosok fele vásárolja a cigarettát, a másik — talán valamivel nagyobbik fele — vagy sodorja, vagy pipázik. A szivarosok is ebben a csoportban vannak, de arányuk minden száz lélek közül csak egy. Ezek a számok pedig nagyjából olyasmit jelentenek, hogy a férfiaknak a kétharmada, a nőknek egyharmada dohányzik. Csakhogy az arány még azzal is nagyobb, hogy eb-

ben az átlagban a osecsemők is benne vannak, akik dohányt legfeljebb csak közvetve fogyasztanak: a felnőttek között tehát a közvetett fogyasztók már csak törpe kisebbségben lehetnek. — Vagyis a fejátlag ugyan a század eleje óta csökkent, de a dohányzás szokása terjedt és a régi kevés, de erős pipás ember helyett sok könnyű cigarettás viseli azt a tekintélyes adót, amit a dohány kékes füstjén a köz javára fizet.

A vége pedig az: a magyar föld még nem veszítette el termőerejét, sem a magyar gazda régi szaktudását. A Dohányjövődék gépei egyre tökéletesebbek és a színvonal sem „műroston”. Hát miért gyűjtik a dohányosok a cigarettát, a szivart és a pipadohányt a ládafiába? Kamatozik? Dehogyan, csak szarad, s a gyűjtőszendvedélynek itt is

Kovács címfestő

Hlatky Endre-utca 6. szám

Transzparensok, reklámok, üveg- és bádóg címtáblák szép kivitelben, olcsó árban

megvan a maga rendszere. Bizonyos fajtaikat elraknak, másokat nem: például különösen értékállóknak tartják a Symphoniát, a Leventét, Királyt, a Róvidszivart, a középfinom pipadohányt. Miért éppen ezeket? A biztosító társaságok ezekért sem fizetnek több kártérítést, mint a többi dohányokért — tűzkár esetén. Ha ugyanis el méltóztatnak szívni őket...

Eredeti szesz és

kisüsti gyümölcspálinkák

Eladás nagyban és kicsinyben kizárólag viszonteladók részére

vitéz Sulyok Lajos Géza

szesz-, gyümölcspálinka és égetett szeszitalok nagykereskedése
Nagyvárad, Kapucinus-u. 1. Telefon: 21-16

A belügyminiszter kiírta a pályázatot a törvény alapján megvonás alá kerülő 52, közöttük 2 nagyváradi gyógyszerész jogositványára

A zsidótörvény rendelkezése nyomán a zsidó tulajdonban lévő gyógyszerészek újabb csoportjától vonják meg a jogositványt. A belügyminiszter ez alapján most 52, közöttük 2 nagyváradi zsidó patika jogositványának elnyerésére meghirdette a nyilvános pályázatot. Az egyes jogositványok mellett kiírt összeg azt az értéket tünteti fel, melyet a jogositványt elnyerő pályázó a korábbi engedélyesnek a gyógyszerészter berendezéséért és a patikajogositvány ellenértékéért fizetni tartozik. Ehhez járul még az az összeg, amelyet az új jognyertesnek a patika átvétele utáni készített leltár alapján a gyógyszerészter anyagkészletéért az átvételkor fizetnie kell. Ahol a pályázati hirdetményben a gyógyszerészter berendezésének értéke feltüntetve nincs, ez azt jelenti, hogy a jelenlegi tulajdonos a berendezést, a felszerelést és anyagkészletét az új engedélyesnek nem kívánja átadni. A megvonásra kerülő patikák és azok értéke a következő: A budapesti Gróf Teleki Pál-utca 9. szám alatti Bazilika gyógyszerészter 100.120 pengő, a Dob-u. 24. szám alatti Kazinczy patika 61.500 pengő, a Szent István-körút 7. szám alatti patika 193.629 pengő, a hódmezővásárhelyi Arany Sas 35.600 pengő, a kassai Szentháromság 82.000 pengő, a nagyváradi Diana 48.657, a nagyváradi Órangyal 53.860,

az ungvári Magyar Korona 94.551, ungvári Uránia 48.622, a nagykanizsai Órangyal 65.395, a nagykanizsai Pádusi Szent Antal 26.920, a mecsekszabolcsi Szent Borbála 25.232, a siklói Kigyó 42.000, a dréglőpatánkai Szent Erzsébet 18.350, a vámosmikolaj Magyar Korona 11.376, a bátyui Isteni Gondviselés 31.828, a munkácsj Minerva 35.216, a

beregrákosi Angyal 16.827, a gyulai Szent József 30.300, a sarkadi Rákóczi Ferenc 40.476, a szilvásvárad Magyar Korona 11.330, berendezés 11.905, a makói Órangyal 75.988, a makói Szent István 25.696, a magyarbányhegyesi Órangyal 38.692 és a berendezés 25.302, a mezőkövesdi Megváltó 29.881 és a berendezés 20.309, a szentesi Magyar Király 41 ezer, a tornaljai Nádor 108.227 és a berendezés 19.863, a kovásznai Remény 16.000, a jászárokszállási Szent Háromság 30.000, a kunmadarasi Fehérkigyó 29.770 és a berendezés 18.114, a kunszentmártoni Szentháromság 74.450, a szajó Megváltó 5930 és a berendezés 15.014, a tatabányai Angyal 13.560, a felsővisői Sas 30 ezer, a técsői Magyar Korona 88.000, a berendezés 16.537, az alsónérezsényi Megváltó 20.000 és a berendezés 13.317, a kecskeméti Fortuna 7456 és a berendezés 17.771, az érsekújvári Megváltó 32.000 és a berendezés 11.937, a bátyui Szent László 17.532, a budafoki Kigyó 89.690, a maglódi Magyar Korona 21 ezer, az ócsai Korona 23.500, a taseji Isteni Gondviselés 28.442, az őrillői Szent Ilona 50.967, a mozsói Szent Margit 16.172, a nyiregyházi Angyal 31.342, az újfehértói Kigyó 63.852, a zombaji Isteni Gondviselés 31.050, a paksai Órangyal 27.096, a halmi Fortuna 27.336 és a berendezés 14.565, a pápatenzéri Megváltó 9909, végül a királyhelmeci Megváltó 95.346 és a berendezés 17.583 pengő. Az igénylők pályázataikat 30 nap alatt nyújthatják be a belügyminiszteriumba a megfelelő okmányokkal felszerelve. Azok a gyógyszerészek, akik az ország határain kívül teljesítettek katonai szolgálatot, a mellékletek egy részét pótlólag március 15-ig nyújthatják be. (Magy. Tud.)

A Német Akadémia Nagyváradi Lektorátusa

Schubert utca 5. szám

Magyar—Német Kulturhét

KÉPKIÁLLÍTÁS

Ünnepi megnyitó február 8-án délelőtt 12 órakor a Lektorátus termében

Megnyitó beszédet mond: dr. Ernst Hächel, a Német Tudományos Intézet igazgatója, dr. Hlatky Endre főispán úr és Eduard Lurtz német konzul.

Minden este 7 órakor előadás vagy hangverseny a Lektorátuson.

A képkiallítás meglekinthető naponta 10—1 és 3—5 óra között. — A belépés díjtalan.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 3 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Késziratokat nem adunk vissza

VÁLTOZÁSOK A NAGYVÁRADI EGYHÁZMEGYÉBEN. Fölgyő Béla nagyváradújvárosi segédlelkész Orosházára került önálló hitoktatói minőségben. Györgypál Albert orosházi önálló hitoktató egy éves tábori lelkézi szolgálat letöltése után Nagyváradra került a Szent László Kiszeminárium prefektusi állására.

Elnöki választott a 42 tagú országos bizottság. A MTI jelenté: A 42 tagú országos bizottság ma délelőtt alakuló ülésén a felsőház részéről vitéz Purgly Emilt, a képviselőház részéről Ivády Bélát választotta elnöké. A bizottság több kisebb kormányrendeletet tudomásul vett.

IDEIGLENES helyettes tanerőt alkalmaz a váradolási rk. fiúiskola igazgatósága a szabadságot tanerő helyébe. Személyes jelentkezés az igazgatóságnál, Gömbös Gyula utca 2. szám, délelőtt.

Vitéz Imréd Béla és Rajniss Ferenc politikai tájékoztatót tart kedden este Nagyváradon. Vitéz Imréd Béla, Rajniss Ferenc országgyűlési képviselő és Vincze András ny. altábornagy kíséretében kedden Nagyváradra érkeztek és a Magyar Megújulás Pártban pártértekezletet tart. Az illusztris magyar politikusok szereplése városunk nagy érdeklődést vált ki.

A KERESKEDELMELI CSARNOK FELHÍVÁSA A TEXTILKERESKEDŐKÖZ. Felkérjük a nagyvárad kerestény textilkereskedőket, hogy f. hó 8-án (kedden) délután fél 6 órakor a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában (Szent László-tér 4. sz., Sas palota, I. emelet) okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. A szakosztályi ülésen a textilkereskedőket érintő életbelépett új rendelet, amely a textilárak nagy és kiskereskedői haszonkulcsának, valamint a fogyasztói árának megállapítása tárgyában szól, kerülnek tárgyalás és megbeszélés alá. Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala.

A Nagyvárad Vasutasok Köre értesíti tagjait, hogy **rendes évi közgyűlést** f. hó 16-án, 17 órai kezdettel tartja a kör új helyiségében: Horthy Miklós-u. 41. sz. alatt. A mt. tagtársak szíves megjelenését kéri az **Elnökség.**

Karcag városa előadás tartására kéri fel Szabó János képviselőt. Nagyvárad. Saját tud. Mint értesülünk, Szabó János képviselőt, a nagyvárad Nemzeti Munkaközpont elnökét Karcag város polgármestere meghívta, hogy az ottani városban előadást tartson. A meghívást a propagandaügyi minisztérium egyik titkára útján is megismételte.

Szabó János a meghívást elfogadta és az előadást vasárnap tartja meg.

Vidékre költöztetik a bolgár bíróságokat. Szófiából jelentik: (MTI) A Szófiában székelő bolgár bíróságok nagyrészt is vidékre költöztetik.

A legjobb katonavigjáték!

Csákó és kalap

Főszereplői: Simor, Bilicsi, Kiss Manyi, Latabár, Vaszary

Vasárnap utoljára:
Leányvásár

Hétfőtől
 a CASINO-ban

A MANSZ Vasutas Szakosztályának nagyvárad csoportja f. hó 6-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel az alműhely kulturtermében műsoros tea-délutánt rendez. A tea-délután jövedelmét csecsemőkezelgények készítésére és szegény vasutas gyermekek felruházására fordítja az egyesület. Külön belépő-jegyük nincs, a műsor belépő- és teajegyül szolgál. Rendezőség.

Esküvő. Futó Magda és dr. Domány István m. kir. rendőrfogalmazó ma, szombaton délben egy órakor tartották esküvőjüket Győrött, az ottani bencéstemplomban. A Nagyváradon szolgálatot teljesítő dr. Domány István rendőrfogalmazónak esküvője alkalmából számos ismerőse fejezte ki táviratilag szerencsekívánatát.

MEGHÍVÓ. Az Érmelléki Takarékpénztár Székelyhídon, saját székházában 1944. február 27-én d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tart, melyre a részvényesek meghívotnak. Tárgyak: 1. Az Igazgatóság és Felügyelőbizottság évi jelentése és a felmentvény megadása. 2. Az 1943. évi mérleg előterjesztése, a nyereség megállapítása és felosztása. 3. Egy felügyelőbizottsági tag választása. 4. A Felügyelőbizottság javadalmazásának megállapítása. Az Igazgatóság. — Figyelmeztetés! A közgyűlésen jogaikat azok a részvényesek gyakorolhatják, akik részvényeiket a közgyűlés előtt az Igazolóbizottságnak bemutatják. A mérleg- és veszteségnyereség számla, valamint az évi jelentés a közgyűlés előtt nyolc nappal a Takarékpénztár üzlethezlyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

BUTORT színeset MEZEI-től
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha újdonságok
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Farsangi előadás az Orsolya-zárdában. Vasárnap, febr. 6-án, délután fél 5 órai kezdettel az Orsolya-zárda nagytermében vidám farsangi előadást rendez a Szent Ágnes Dolgozó Leány-Csoport. Érdeklődőket szeretettel hívnak és várnak. Az önkéntes adományok a Cséffán építendő katolikus templom javára lesznek fordítva.

GYUJTSUNK TOLLAT A VÖRÖSKERESZTES HADIKÓRHÁZAKNAK. A hadikórházak tollal való ellátását tűzte ki a Magyar Vöröskereszt erdélyi kirendeltsége a fiókszervezetek elsődleges céljává. A lehetőleg mosott és fosztott tollat nagyobb mennyiségben kell összegyűjteni és a pontos mennyiséget levelezőlapon közölni kell a kirendeltséggel, ahonnan pontos utasítást kaphatnak a gyűjtők, hogy hová küldjék a fosztott tollat. — Udvarhely vár. megyében működő Vöröskereszt fiókok 150 kilogramm fosztott tollat gyűjtöttek néhány hónap alatt. A kitűnő állapotban levő tollat a csíkszeredai Vöröskereszt hadikórházban fogják felhasználni.

Dr. Hlatky Endre főispán előadása a Szent Monika Közösség hétfői gyűlésén. Febr. 7-én, hétfőn délután pontosan 5 órai kezdettel lesz a Szent Monika Közösség gyűlése (Pray György-u. 5. sz. alatt), melyen dr. Hlatky Endre főispán úr tart előadást „Amiről Várad kövei mesélnek” címmel. Szeretettel kérem a Sz. Monika Közösség minden egyes tagját, hogy a gyűlésen feltétlenül megjelenni sziveskedjék. **Vezető.**

IPAROSHIREK. A vas- és fémipari szakosztály lakatos csoportja értesíti tagjait, hogy feket- és horgonyzottlemez utalványait február 8-tól a szakosztályi irodában átvehetik. **Elnökség.**

BUTOROKBÓL ma is nagy választék
 ARTA butorüzlet, Pannonia épület, Bethlen István-utca 2.

Nagykanizsa díszpolgárává választja vitéz Oszlányi Kornélt. Nagykanizsa, február 5. Nagykanizsa lakossága nagy lelkesedéssel ünnepelte hős katonát, vitéz Oszlányi Kornél vezérőrnagyot, a Mária Terézia rend új lovagját. A város házaft fellobogózták, a József lakanyában pedig ünnepséget rendeztek vitéz Oszlányi Kornél tiszteletére. Kráky István polgármester Zrínyi Miklós ősi városának lakossága nevében a szeretet és nagyrabecsülés szavaival köszöntötte a hős katonát. A várohoz vitéz Jóth Béla kormányfőtanácsos, a Magyar Elet Pártja városi csoportjának vezetője beadványt nyújtott be, amely sürgős közgyűlés összehívását kéri avégett, hogy vitéz Oszlányi Kornélt a város díszpolgárává választják. A beadványt Nagykanizsa vezető tényszöi írták alá.

Ujabb földlökések Boluban környékén
 Ankarából jelentik: (MTI) Csütörtökön este Boluban és környékén öt közeperejű földlökést észleltek, pénteken pedig kettőt. Ennek következtében azok az épületek, amelyek az előbbi földlökések alkalmával megrongálódtak, most teljesen elpusztultak.

Gépjárművezetőképző
 (autó és motorkerékpár)

magántanfolyam

kezdődik február 8-án, kedden este 7-kor. Beiratkozni lehet az iskola iradárában d. e. 10-11-ig, este 5-től 8-ig Rítoók Zsigmond-utca 15. szám. Telefon 22-09. (Andriška garage)

Ipari-üzleti hírek

A villanyszerelők szakosztálya felkéri az összes kartársakat, hogy Csákó Lajos szakosztályi elnöknel az Iparigazolvány, Mesterlevél és Tagsági könyvvel a főkönyv rendezése végett azonnal jelentkezzenek.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Gyermekzsúf

Tombolajátékot kapott a kislányom arácosnyira s azóta nem volt soha nyugtunk tőle. Éjjel-nappal tomboláznai szeretett volna velünk. Eleinte szívesen állottunk kötélnél: régi, izgalmas tombolajátékot játszottunk szívesen. Eleinte szívesen állottunk kötélnél: régi, izgalmas tombolajátékot játszottunk szívesen. Eleinte szívesen állottunk kötélnél: régi, izgalmas tombolajátékot játszottunk szívesen.

— *Kapnék én a tanítónőmtől.* — mondta kislányom. — *ha én is csak így fiveselnék az iskolában.*

Már kezdett a szülői tekintély rovására menni az ügy, azért jobbnak láttuk kíméletesen benyújtani lemondásunkat. De akkor vendégeinket kezdte gyötörni Iholyám. Alig helyezkedtek el az asztalnál, már jött a nagy vios skatulyával, amelyre arany betűkkel van felírva: **Tombola.**

— *Én majd megmeryerázom a játékot s hogy izgalmasabb legyen, nyere-ménytárgyak is lesznek...*

Összes ninnjeinket hullandó lett volna feláldozni, hogy a bűnök s a népek érdeklődését felkeltse. Ravasz elhárító műveleteket kellett végeznem, mert tünde, elutasító szigor alkalmazását nem engedte meg büntudatom, hiszen az ajándékozás tényével én kellettem fel a gyermekben a játékszenvedély ördögét. De kevés sikerrel jártak taktikai mozdulataim. Végül azonban pompás ötletem támadt.

— *Tudod mit? ... Egyszer majd meg-hívünk néhány osztálytársadat s akkor majd kedvedre kibombolozod magad te-lük.*

— *Uzsonna is lesz?*

— *Az is.*

A hatás óriási volt. Valahogy feledésbe merült nálunk a gyermekzsúfok intézménye, pedig egykor a szülei házból nagy traktával ünnepeltük meg a névnapjaimat s ez hasonló eljárásra kötelezett volna engem is. De az új világ-háború kitérőinek napján írtam be kislányomat az óvodába s ma negyedik elemista Iholya és még mindig tart a szörnyű küzdelem. Tudtán kívül áldozatot hoztattak vele is a háborus viszonyok: még sohase forgatta fel a házunkat pajkos gyermekzsúf. Hát ezt járni kellett tenni. Iholya holdog volt. Valami nagy kárpótlás szándékát érezhette ígéretemben s másnap ezzel tért haza az iskolából:

— *Meghívam tíz kislányt.*

Tyhü, az árnyéksát, ezt előre ki kellett volna alkudni... Az illetékes család tényező bele is sápadt kisé. gyorsan kiszámította, hogy ez hány szendvicset és hány kockacukrot jelent a mai háborus közellátási viszonyok közepette... No, valahogy kimódoljuk. Mosolygós képet vágunk a gonosz játékhöz és kitűztük a nagy összejevetel időpontját.

Ez se volt könnyű dolog. Tanügyi és mindenekelőtt időjárási szempontokat kellett gondosan figyelembevenni. Mert nem éppen a város központjában lakom és sok kívánnivalót hagynak mifelénk a járdáviszonyok. Arra gondoltam: milyen kár, hogy egy meghívott kislány édesapja sem városrendezési bizottsági tag. Hát ha a gyermek, saját észleletei alapján, az apukáján keresztül erélyesen befolyásolja a városi tanácsra és valamelyik későbbi tombolajáték-vezetőre, mondjuk öt év múlva, mégis

csak elkészülne a járda a Rim'er Károly utcában, amit mi, felnőtt polgárok, semmiféle kérelmezéssel sem tudunk kivívni.

De ránk mosolygott a jószerenese. *Járható volt aznap az út.* Az iskolában gyülekeztek és a helyi viszonyokkal ismerős kis Ágnes vezetésével csoportosan érkeztek a gyerekek, hogy el ne vedjenek. *Egetverő zvirallyal, vidám pusztulással özönlöttek be a kapun. Istennem, úgy látszik, másutt is kimaradtak a gyermekzsúfok a háború miatt: különös öröm és újság volt nekik a tombola-délután.* Nem hiányzott egy se...

És aztán megkezdődött a bűbajos csiti-csáré. Tizenegy kislány, negyedik elemisták. Már akad közöttük, aki miniatűr hölgyként viselkedik. Itt-ott arányos mimikák alól ütközött ki a gyermek, de adott pillanatban, így a gyermekzsúfok elvárásában s a nyertes diadalmában elemi erővel robbant ki belőlük a gyermeki lélek. Viszont aki semmit sem nyert, azzal vigasztalta magát: „Nem baj, annál hamarabb megyek férjhez.”

De ahogy végetért a játék és dalokkal, táncokkal rögtönzött műsor következett, megint fengergő cipellővel szöktek előre a korbán... *Az egyik ezt énekelte: „Holdvilágos éjszakán, miről álmodik a lány”. És a másik: „Szerelmemhez nem kell szépség — Szerelmem-*

hez nem kell ész.” ... S hamar beáru-lták egymást, ha bekukkantam néha a gyermekzsúfok ellenőrzésére, hogy kinek ki „udvarol...” Nagy meglepetésemre tudomást szereztem az Iholya gavallérjáról is.

Na megálljatok csak, kicsi dáma, megtréfáltak benneteket. Ünnepejtye bejelentést tettem:

— *Gyerekek, ez kislány-összejevetel ugyan, de egy fiút elhívhatok még. Szarazának, kinek a gavallérját hoztam ide.*

Kitörő lelkesedés fogadta szavaimat. Hallatlan zenebonával indult meg a vita, végül egyhangulag a házikisasszony gavallérjáról szavaztak.

— *Jól van, negyedóra múlva itt lesz.*

Van az Újságró Otthon rakárában egy óriási papírmassé szemérféj. Olyan, amelyet a Szentivánéji álomban vesz fejére a színész. Békebeli farsangi mulat-ság meglepetése lehetett valamikor. Lé-lekzakadva elrohantam érte, aztán ócska köpenyt öltöttem, felvettem a hatalmas maszkot és bekopogtattam.

— *Figyelem, itt a gavallér... Mind-járt benyit.*

Siri esend, izgatott várakozás. S akkor beléptem a szobába.

Leírhatatlan volt a riadalom. Sikongás, menekülés, robaj, aztán az első ré-mület után falrengető kacaj. Félperekulva már elő is állott egy bátor kislány, hogy ő meg meri eszékelni ezt a gavallért...

De másnap különös jelt vettünk észre a szőnyegen. Pedig bizonyos, hogy uzsonnakor nem ömlött ki a tea... (j. b.)

A török sajtó

Nap-nap után előfordul, hogy a hadviselő államok újságjai, éppen úgy, mint a semlegesek lapjai török sajtóközleményekre hivatkoznak. A háború körlehetetlensége magával hozza azt, hogy a hadviselők sokszor a fel-felöltő kérdéseket előszörban a saját szempontjaiknak megfelelően bírálják meg, egy semleges állam nézete ezért mindkét félre nézve fontos. Magyar lapok és a Magyar Távirati Iroda is gyakran hivatkozik a török lapok kijelentéseire annál is inkább mert a török újságírás feltűnő melegséggel és őszinteséggel tárta számos alkalommal a világ közvéleménye elé a magyar sorskérdéseket. Csak néhány nappal ezelőtt az „Istanbul” című lap hatalmas cikkben foglalkozott Magyarországról helyzetével és cikkében megírta: „Románia ma is 60.000 négyzetkilométernyi ősi magyar terület felett uralkodik, mint ahogy a második bécsi döntés Erdélynek csak kisebbik részét juttatta vissza Magyarországhoz. Több, mint százezer négyzetkilométernyi gazdag, sokszázezer magyar lakost számláló terület van, amely nem tért vissza Magyarországhoz.”

A török köztársaság most a körülötte dühöngő háború ötödik évében nem vezette be a sajtócenzurát. Ennek ellenére a török sajtó helyzete bizonyos vonatkozásban meglehetősen kényes és az újságíróitól különleges jártasságot kíván a betűkezelés művészetében... A törökök jó politikusok és értnek ahhoz, hogyan kell elsősorban a török valóságokat szemelőtt tartani, anélkül, hogy a nagyhatalmak érzékenységét megbánták. A török hírszolgálat gyors, pontos és megbízható. A legnagyobb hírközvetítő irodáknak mindennél, az egész világon vannak megbízottai így az Anadolu Ajansának a török hivatalos hírszolgálatnak Budapesten is. Néhány nagy török újságnak is munkások un-

katársai a magyar fővárosban. A török sajtó ügyes politikai érzéssel és tapasztalattal kezeli a háború komplikált kérdéseit, nemes nemzeti önzését mindenkor bátran megvallva, abból a felismerésből táplálkozva, hogy a kicsi, de annál életkésebb török állam nem ringathatja magát semilyen körülmények között abban a szörnyű tévhitben, hogy a nagyhatalmaktól különösebb jótéményeket várni lehetne, a nagyhatalmak éppen eléggé el vannak saját érdekeikkel foglaltva, egy kis nép csak önmaga erejében és vitalitásában bízhatik, mely ha elvész, a jobb jövőhöz vezető minden remény is elveszett vele.

A török napilapokról megemlékezve előjáróban különbséget kell tennünk török nyelvű lapok és idegen nyelvű török földön megjelenő lapok között.

A török újságírás központja Istanbul és nem Ankara, a főváros. A nagy ozmán birodalom néha fővárosa különben szemleli központ is. De Ankarában jelenik meg a legnagyobb török lapok egyike, az

ULUS

„Ulus” annyit jelent, mint: nemzet. A kormányzat lapja, mértékadó, tartózkodó nemese egyszerű és komoly. A lap annakidején az első volt azok között, ahol Kemal Atatürköt a legmesszebbmenően támogatták. Főszerkesztője Fahri Rifki Atav, érdekes és művelt ember, aki nemcsak a keleti problémákat, hanem a „művelt” Nyugat kérdéseit is kitűnően ismeri.

CUMHURIYET

annyt jelent, mint: köztársaság. Alapító és főszerkesztő Yunus Nadi Abadi-oglu. Súlyos tanult egyéniség. Atatürk-höz a barátság szálai fűzték. Elsőrendű politikus és publicista, az európai kérdések jó ismerője, többször járt magyarszágon is, legutóbb gyógyfürdőinket ke-

reste fel. Fia Nadir Nadi, a lap egyik kiemelkedő munkatársa.

LA RÉPUBLIQUE

francia nyelven jelenik meg és nagyrészt a Cumhuriyet-ben megjelent cikkek fordításait tartalmazza. Munkatársai nagyrészt ugyanazok. Nagyon elterjedt külföldön is, a félhivatalos török véleményt külföldi leginkább ebből ismerheti meg. Kiemelkedő munkatársai Omer Riza Dogrul (arab kérdések), Emir Erkilet tábornok (katonai munkatárs), Mustafa Szekip Tunc tanár (társadalmi, filozófiai kérdések). Minden kérdésében a legzigoribban semleges a lap, s ha mégis állásfoglalásra vállalkozna azt inkább az egyes hírek és jelentések nyomdai elhelyezések és technikai kiemeléseivel valósítja meg.

TAN

annyt jelent, mint: Virradat. Bizonyos álláspontot lehet felfedezni benne, a Tan ugyanis Szovjetországot rokon-szenvvel kezeli. Ezt azzal okolja meg, hogy a Szovjet állítólág szimpátiával viseltetett volna a török megújulás kérdéseivel kapcsolatban. Főszerkesztő M. Zekerija Sertel, aki a Sorbonne-on tanult. A lap kiemelkedő munkatársa Refik Halit Karay.

TANIN

azt jelenti, hogy: ércang. Alapítója Hüsein Cahhid Yalcin, idős és jónévi publicista. Az első világháború előtt a parlament elnöke volt a központi hatalmakkal való együttműködésnek. Mikor 1920-ban az angolok Istanbult elfoglalták, Máltára száműzték.

TASVIRI EFKAR

azaz a gondolat tükré. 35-ik évfolyamára lépett, főszerkesztője Ebüzziya Zade Velit. Hatalmas tudású újságíró. Nagy a tekintélye, elve: az emberi társadalom megértése, a kölcsönös segítségen alapuló jóviszony... A lap nagyon népszerű, elsőrendű munkatársai vannak. Ziyad D. Ebüzziya, Peyami Safa, politikai rovatvezető, Muharrem Feyzi Togay, Politikai alapelve: a semlegesség.

VAKIT

vagyis az idő. Tulajdonosa Asim is, szintén nyugati műveltségű ember, társadalmi és politikai problémákkal foglalkozik. Sadi Ertem, Hüseyin Sami Kosar a nevesebb munkatársai. A lap angolbárát.

VATAN

a haza, csak négyéves újság. Ahmet Emin Yalman szerkeszti, aki Amerikában tanult és ott nagy ismeretlege is van. Sadun Galip Savei, Mehmed Celal Silay és Ihsan Boran a főbb munkatársai.

LA TURQUIE

Vedat Baykurt lapja, aki azelőtt az United Press-nél dolgozott. A lapot általában az angolezások is kedvelik, de főszerkesztője Amadé Tunda bizonyos mértékben németbarátnak mondható. René Ouille, a lap munkatársa a Havas szolgálatában állott. Tahsin Adam sokat járt Párisban és Pertinaxnak jóbarátja. A háborús szemlélet Süreya írja, a lap kiadója, aki különben a lap szellemére is befolyást gyakorol.

TÜRKISCHE POST

elsőrendűen szerkesztett német nyelven megjelenő lap, szerkesztője Eduard Schäfer, aki több török irodalmi művet is fordított és adott ki német nyelven, német munkákat török nyelven.

ISTANBUL

melynek alcíme „Journal d'Information du Soir”, szintén a legjobban szerkesztett és legmegbízhatóbb lapok közé tartozik. 77-ik évfolyamára lépett és az istanbuli újságok nevezője. Valamikor a francia orientáció lapja volt, szerkesz-

tője Francois Guyon, aki Magyarországon is ismeretes. Ma a lap a vichyi és a de Gaulle szakadása óta a francia orientációt revidálta és most hazafias török nemzeti politikát csinál, melynek politikai alapot a szorgu semlegesség nyújt. Komoly, nagyteknélyű lap.

BEYOGLU

szintén francia nyelven jelenik meg és vezetője G. Primi, meggyőződéses fasista, aki a Badoglio-időkben is hűen kitartott a fasizmus és a némcibarátság mellett. Ujabbán ennél az újságnál dolgozik a „Berliner Börsenzeitung” kiküldöttje is, Georg Streiter.

A görög és örmény kisebbségeknek szintén nagyterjedelmű lapok állnak rendelkezésükre.

Légoltalmi közlemények

A Légoltalmi Liga Nagyváradi Csoportja rendez évi közgyűlést f. hó 16-án délután 5 órakor tartja a város háza közgyűlési termében, melyre alapító, pártoló, és rendes tagjait ezúton értesíti és hívja meg az Eltörség.

Az esetleges légitámadások tűzkárainak leküzdése érdekében a Légoltalmi Liga Nagyváradi Csoportja gyorssegítőcsapatok megszervezését és kiképzését kezdte meg. Ezeknek a csapatoknak úgy személyi, mint szakfelkészítésre az eredményes munka érdekében szüksége van. A felszereléseket azonban csak úgy tudják részükre beszerezni, ha a város lakosságának adozatkészsége ehhez hozzásegít. Ebből a célból Nagyvárad város polgármestere gyűjtést engedélyezett, melyet a házparancsnokok, tömbparancsnokok és tömbcsoport parancsnokok útján hajtatunk végre. Ez alkalomból külön is felkérjük a város lakosságát, hogy adakozásával könnyítse meg a város érdekelt szolgáló gyorssegítőcsapatok felszerelésének beszerzését, mely nélkül működni képtelenek lennének. — Ezúton hívjuk fel azonban a figyelmet arra, hogy ez a gyűjtés független a tagsági díjak fizetésétől, — amit jövőben is a LL. pénzbeszedője inkasszál! — az adakozó adományát egyszerűsített módon adja, az a jövőre nézve kötelezettséget rá nem hárít. Tehát a gyűjtőv aláírása nem belépés a Légoltalmi Ligába, aki tagja a Ligának, azt a tagdíj fizetésétől függetlenül kérjük fel az adakozásra. Együttal pedig felkérjük azokat, akik eddig tagsági díj fizetésének vállalását elmulasztották, hogy tetézésszerűen év fagsági díjjal támogassák a Légoltalmi Ligát közérdekű célkitűzéseinek elérésében. Belépni lehet a Légoltalmi Liga hivatalos helyiségében Mezey Mihály-u. 2. sz. a minden délelőtt. A LL. nagyváradi csoportja.

Szolgáltatás nyújtószertárak:

I. Csoport:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.

KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Ráczy Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sobestvén A.) 32-58.

SENYT ISVTAN gyógyszerár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raaber A.) 14-44.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj! Magyar Lapoktól

Gazdakönyvvél ellátott gazdák saját háztartási szükségleteikre árpát hántolhatnak

Nagyvárad thj. város polgármestere 2533—1944. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesítem a Nagyvárad területén gazdakönyvvél rendelkező lakosságot, valamint az összes hántoló malmokat, hogy a m. kir. Közellátásügyi Miniszter úr 543.511—1943. V. sz. körrendeletével hozzájárult, hogy az árpahántolással foglalkozó malmok a gazdakönyvvél ellátott gazdálkodók részére a gazdálkodó saját termésű árpájából kizárólag saját háztartási szükségleteik erejéig árpát hántolhassanak. A malom az árpahántolásért felszámított hántolási díjat (a hántolás alá kerülő árpák legalább 12 százalékát) mint vámot természetben köteles a hántoltató gazdálkodótól átvenni. A hántolási díjat fenti 100% figyelembevételével a helyi szokások szemelölt tartása mellett a malom üzemeltetőjére szabja meg.

A malom üzemeltetőjére köteles az általa megállapított árpa hántolási díjgyűjtését a malomban feltűnő be-

lyven kifüggesztett táblán feltüntetni. A hántolási díjat minden gazdálkodónál egyformán kell felszámítani.

A malom köteles az árpát hántoltató gazdálkodóról nyilvántartást vezetni, a nyilvántartásban fel kell tüntetni a hántoltató nevét, lakó helyét, gazdakönyvének számát, a hántolásra átvett árpa, valamint az abból előállított termékek és melléktermékek, valamint a vám mennyiségét. A malom a hántolás során előállított termékeket és melléktermékeket a hántoltatónak teljes egészében köteles kiszolgáltatni. A vám címén átvett árpát pedig köteles a Gabonaforgalmi Központ utasítása szerint bejelenteni és a jogosított kereskedőnek eladni. Fenti rendelet végrehajtását szigorúan ellenőriztetem és a mulasztók ellen az eljárást megindítatom.

Nagyvárad, 1944. február 4-én.

Dr. Gyapay s. k. h. polgármester.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Felhívás a bérletközbizáshoz! A színház igazgatósága kéri a m. t. bérlet, hogy február hó második bérletrészeit a színház pénztárába befizetni sziveskedjenek. Egyben szíves tudomásul közöljük, hogy a díjmentes bérlet előadásunkat a Homokpad c. darabot Kiss Manyival minden ráfizetés nélkül kapják m. t. bérletük.

Szombaton délután 3 órakor az Új Magyar Színház nagyszerű vígjáték-újdonosága, a *Zsuzsó*, „filléres helyárrakkal” kerül színre.

Egy boldog pesti nyár szombaton este 6 órakor, vasárnap délután 3 órakor, vasárnap este 6 órakor van még a színház műsorán, a bemutató előadás parádés szereposztásában, Jurik Julesi felleléttel, Gyönyörű kiállítás, pazar toiletek, szenzációs táncok, szerelem, romantika, humor, vídamság és kacagás. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Szilágyi Irma, Póssonyi László nagy sikerrel bemutatott színjátéka hétfőn este háromnegyed 7 órai kezdettel van ismét műsoron.

Kiss Manyi vendégfelleléttel mutatja be a színház Betnár: *Homokpad* című szatirikus vígjátékát kedden este, mely a budapesti Madách Színháznak volt sokáig sikereiben dús műsordarabja. Kedden este bemutató bérlet, szerdán este A-bérlet, csütörtökön, pénteken és szombaton este bérletzónet, Mérsékeltlen felemelt helyárrak, *Figyelem! Csak felnőtteknek!*

Előkészületben: *Hazajáró lélek*, Zilahy Lajos színműve.

MŰSOR:

Szombaton délután 3 órakor: *Zsuzsó*.

Szombaton este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Vasárnap délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Vasárnap este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: *Szilágyi Irma*.

Keddől minden este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad* (Kiss Manyi felleléttel)

Peres bonyodalom a „Toprini nász” című film körül

A Magyar Tudósító jelenté: Dr. Miklós László pert indított a Studio Mozgóképgyártó és Terjesztő kft. ellen. A perbe később szavazatosként belépett, mint alperes a Photophon Film kft. is. A pert dr. Miklós László, mint Milerad Trivity belvárosi lakos perbizományosa indította azon a címen, hogy a Studio a Toprini nász című filmet a visszacsatolt délvidéki területen is forgalomba hozta, noha ezen a területen ez a jog Milerad Trivityt illette meg. Ezért kért

a bíróságot, kötelezze a Studiót, hogy a forgalombahozásból származó kölcsöndíj-bevétel 70 százalékát adja ki neki, vagy amennyiben elszámolást adni nem hajlandó, fizessen 4 ezer pengőt.

A perbe mellébeavatkozóként lépett be a Photofilm kft., amelytől a Studio a szóbanforgó filmet vásárolta. Egyanis dr. Zsembery István törvényszéki bíró előtt megtartott tárgyaláson mind a két filmvállalat úgy állt elő, hogy amikor a Studio a

Photophontól a filmet megvásárolta, a Photophon nem közölte, hogy a forgalombahozatal joga Jugoszlávia területén már el van adva. Ezért dr. Miklós László a kölcsönzés egyik időtartamára a Photophont is felelőssé tette és keresetet adott be ellene.

A bíróság megállapította, hogy a Délvidék visszacsatolása előtti időpontban Milerad Trivityt illette meg a „Toprini nász” forgalombahozatalának joga. Jugoszlávia területére, tehát arra a területre is amelyet később visszacsatoltak. Ezt a jogot a visszacsatolás nem szüntette meg. A Jugoszlávia területére történt eladást általában nem lehet úgy érteni, hogy az csak a mindenkori Jugoszláv királyság mindenkori területére vonatkozik. Az ellenkező álláspont odavezetne, hogyha valamelyik állam egészen megszűnik, más államhoz csatolják, akkor az állam területén érvényben volt szerzői jogok egészen megemléskülnének. Ami a filmvállalatoknak azt az érvelését illeti, hogy a visszacsatolás után lényegesen nagyobb volt a jövedelem, mint a visszacsatolás előtti, tehát mint amennyit az üzletkötésnek várni lehetett, ennek az érvelésnek csak akkor lehetne jelentősége, ha ez a körülmény gazdasági lehetetlenülésre vezetne. Ennek feltételeit pedig az alperes filmvállalatok nem is állították. Nevezetesen nem is állították, hogy az ügylethöz kifolyóan őket jelentős kár, felperes jelölődjé pedig aránytalan haszon érte volna. Ennek következtében — mondta ki a törvényszék — a visszacsatolás után sem a Photofilm kft.-nek, sem a Studio kft.-nek nem volt joga a filmet a délvidéki területen forgalombahozni.

A Photophon Film kft.-nek az eladáskor köteleessége lett volna a Studio kft.-t Milerad Trivity javára figyelemzetni és ezért 1942 november 2-ig terjedő időre, amíg az előadás történt a felmerült kár megtérítésére kötelezni kellett. A törvényszék ítéletében a Photophon Film kft.-t 1280 pengő, a Studio kft.-t 276.50 pengő megfizetésére ítélte.

A margittai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. 5911—1943. tk. szám.

Árverési hirdetmény

Nagyvárad Takarékpénztár Rt. bej. cég végrehajtónak Pap Gáborné sz. Erdei Anna bozslói lakos végrehajtást szenvedék ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 356 P 35 f. tőkekövetelés és járuléka behajtási végett a Tóti községben fekvő, s a 713. sz. betétben 2341—9, 2341—11, 2342—3 hrsz. a. felvett ingatlanokra 3500 P kikáltási árban elrendelte.

Az árverést 1944. március hó 4. napján délelőtt 9 órakor Tóti község-házánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanynyi százaléka kell kiegészíteni.

Margitta, 1943. évi november hó 25 napján.

Dr. Lévy Béla s. k. kir. bíró.

A kiadvány hitelül: Olyashatlatlan aláírás, kiadó.

SPORT

Próbajátékos is bemutatkozik vasárnap a NAC-ban

(Nagyvárad.) Hirtelen nehéz lenne eldönteni, hogy a NAC csapata, vagy a szurkoló tábor várja-e nagyobb izgalommal a vasárnapi idénynyitó mérkőzést. Mindkét „fél”-nek nyomós okai voltak az izgalomra. A csapat másfél hónap óta nem játszott mérkőzést, a labdaéhség tehát a tetőfokára hágott a szurkoló tábornak viszont a meces-étvágya fokozódott fel igen nagyra a hosszú pihenő alatt, hisz közel két hónapja nem hajrázhatta kedvenc csapatát. A vasárnapi NAC-SzSE barátságos viadalon tehát kedvére kitombolhatja magát mindenki.

A mérkőzés előkészületeiről Szuhorsky Bertalan főtábornal beszélgettünk és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Mérsékelt helyiárok mellett tartjuk meg az első mérkőzést, hogy mindenkinek módjában legyen kijönni az évadnyitásra. Szépszámú közönségre számítunk éppen ezért a rendezőkkel is külön megbeszélést tartottunk, hogy a legsimábban bonyolíthassuk le a felvonulást. Remélem, most már az állóhely közönsége is meg lesz elégedve a helyével, mert a tél folyamán teljesen elkészült és végre sármentesítették a pályának ezt a fontos részét is.

A szerencsi csapat vasárnap reggel érkezik, a mérkőzés pedig fél háromkor veszi kezdetét. A játék megkezdése előtt zászlócsere lesz. A csapat összeállítása felől Rónay Ferenc edzőtől érdeklődtünk:

— A holnapi mérkőzésnek az lesz a főérdekessége, hogy a csatársorban egy próbajátékos is szerepeltetünk. Az összeállítás előreláthatólag így fest:

Vécsey Mészáros. Ónody. Lóránt. Perényi. Deményi. Próbajátékos. Barina. Bodola. Sárvári. Tóth III.

18.00 Négyesemközt Erdélyi Jozseffel a könyvtárszobában.
18.10 Suki Tóni cigányzenekara.
19.00 A 25. Nemzetvédelmi Akadémia megnyitása.
20.00 Müller Mária kamaranékekenő.
21.15 Rózsás Emília szalongyűjtése.
22.40 Tánc- és filmdalok.

Budapest II.
19.00 Akik a múlt év sikereit sikerre vitték.
20.20 Német nyelvyoktatás.
20.50 Mindenből egy keveset.
21.50 Operagyöngyök.

KEDD, FEBRUÁR 8. Budapest I.
8.35 Délelőtti muzsika.
10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
11.15 Sobinszky László szalonzenekara

Budapest II.
11.40 Divattudósítás.
12.10 Szórakoztató muzsika.
13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatáról.
14.00 A rádiózenekar műsorából.
15.00 Rendőrzezenekar.
15.30 Gyermekdelülan.
16.20 Conservatoire zenekar.
17.00 Orlay tánczenekar.
17.40 Móra Ferenc emlékest.
18.25 Enekkettősök.
19.00 Pertis Pál cigányzenekara.
19.10 A lakásügyi ankétról beszél. Márfy Ede műgyógytanár.
20.55 Rádiogyűjtés.
21.10 Magyar hárfá — magyar lant.
22.40 Nagy mesterek — örök művek.

Budapest II.
18.30 Mezőgazdasági felőra.
19.00 Varga Tibor hegedűestje.
19.30 Morlin Adorján beszél.
21.00 Beszkart-zenekar.
22.00 Veress Károly cigányzenekara.

REGGELI lapkihordáshoz lapkihordót keresünk, azonnalra. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓNYOMDA R. T.
A szerkesztésért felel: **Dr. Pál Árpád** igazgató
A nyomdai felel: **Dr. Vitéz János** igazgató
A Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Kérjük a Szent László-nyomda a t. hírlapforgatójának, Nagyvárad, Szilágyi utca 12. számán 8 óráig.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venni, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 910
Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 265

Mély és egy sport gyermekkosci eladó. Erdeklődni Szaniszló-utca 27. Németh. 514

Vennék zongorát vagy pianinót. — Ajánlatok gyártmány és ár közléseivel Budapest II., Endrődy Sándor-utca 46-B Hausner. 514

45-ös zeakvarrógép teljes üzemképű, eladó. Szacsavay-utca 22 földszint. 513

TELJESEN új prima nőiségű szilbunda eladó. Cim a kiadóban. 504

ANGORAGUBANCOT és lerakatot hármilyen mennyiségért veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 507

Kombináltzsoba, konyha, rekamer eladó Verő asztaloz. Kapucinus-u. 11.

Eladók bérházak, magánházak, köztük összkomfortosak. Berkovits, Dugovics, Gombó, Lázár Vilmos-utcaiban. Jelinek ingatlaniroda. Telegi-u. 2.

30.000 pengőért azonnal eladó házak Árpádvézer, Hagytű, Kátóna, Mester, Török Ignác, Zichy Mihály utcákban. Jelinek ingatlaniroda.

Wesselényi-u. 14. sz. ház eladó. Ertekezni Csaky-u. 24. háztulajdonosnál. 1. ajtó. 517

Kombinált szakrény kapható Tiszay asztaloznál, Verbőczy-u. 4. 525

Íróasztalok, iratszekerények, jó állapotban eladók. Sal Ferenc-utca 12. Szűcs. 521

Jókarban lévő varrógép eladó. — Michelangelo-u. 13. szám. 518

Békebeli hencser, asztalterítő, ruhaszekerény, hencser és mindenféle háztartási tárgyak olcsón eladók. Újgy. 9. szám. 515

Ha bármilyen eladni, vagy venni akar, jöjjön el a „Rekordba”, Hlatky E. utca 14. szám. 496

Allás! nyec

BEJARONÓT reggel 7-11-ig keresek. Cim kiadóban. 18

TAKARITÓNÓKET felvesz a Korona Filmszínház.

Tanuló fizetéssel felvétetik Kugler József bordszáműves mesternél, Alapi-utca 6. 527

Garanciaképes nyugdíjas, bizalmi állásra pénztárkezelésre, valamint megbízható kiszolgálón felvétetik. Cim a „Megbízható” jellegére, a kiadóba. 525

Önálló varróleányok, kézilányok, tanuló és kifutó leányok azonnal felvétetnek. Szabó szalon, Bémer-ter 3. 524

Szabadidőre járású munkások akordban, vagy óráber mellett alkalmas munkát keresők másoláshoz. Nem zsidó egyetemisták, kereskedelmisták, stb. előnyben. Felvilágosítás 27-78 sz. telefonon, vagy Ritók Zsigmond-utca 30. szám alatt. 522

Menyasszonyi koszorú, eszokor köntözönök otthoni munkára is felvétetnek. Erdeklődés vasárnap és hétfőn, Hlatky-utca 15. Hatzfelügyelőnél. 520

Vidéki vegyeskereskedéshez örfő bizományost keresek, 1000 P. óvadékkal. Cim a kiadóban. 519

Bolgár kertészt keresek felesbe, Azonnal be lehet. Bereznay kertgazdász. Alsókörösdali ut 76. 516

GÉPKOCSI-VEZETŐKET keres mentőállomás. Gyakorlattal rendelkezők és motorszerelők előnyben. 499

JÓ kézírással kezdő irodistaú keresetek. Telefon: 30-25.

Gép- vagy épületlakatosokat, kocsisokat, héreseket, állatapolókat, 16 évnél idősebb segédmunkásokat keres Dreher-Hagenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10-12 óra között. 512

ÖSKERESZTÉNY gép- és gyorsíróntól mielőbbi belépére keresünk. Ajánlatokat „Részvénytársaság” jellegére a kiadóba kérünk. 509

RÁDIÓ

VASÁRNAP, FEBRUÁR 6. Budapest I.

7.30 Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Öszinte beszéd.
8.55 Anyák öt perce.
9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdet Pál Dénes.
10.00 Református istentisztelet a Kávin-terji templomból. Igét hirdet Murakózy Gyula.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plebánia-templomból. A szentbeszédet Haynai András Szent Domonkos-rendi atya mondja.
12.15 Levente-műsor.
12.55 Rádiózenekar.
13.45 Időjelzés, hírek, vízállásjelentés.
14.00 Művészlemez.
15.45 Anyák öt perce.
15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
15.45 Tánczene a javából.
16.25 Zenedelután a Hubay-palotában.
17.05 Hírek.
17.10 Kemény Gábor dr előadása.
17.35 Magyar Művészek a Magyar Vöröskeresztért.
18.50 Hírek.
20.00 Hangképek a vasárnap sportjáról
20.20 Részletek Buday Dénes operettjéből.
21.30 Négyesemközt Ignác Rózsával a könyvtárszobában.
22.40 Magyar nóták.
23.20 Táncoló billentyűk.

Budapest II.

9.00 Hanglemezek.
12.15 Rádiózenekar.
15.00 Filmdalok.
16.00 Részlet a Székesfővárosi Zenekar Vigadóbeli hangversenyéből.
16.50 Muth Lili elbeszélése.
17.15 Dorita Boneva énekel.
18.30 Tánczene.
20.30 Latin költő magyar nyelven.
20.50 Szórakoztató zene.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 7. Budapest I.

8.35 Délelőtti muzsika.
10.15 A Budapest honvéd őrszázalóal zenekara.
11.15 Kamarazene.
11.40 Török István előadása.
13.30 Honvédeink üzennek.
14.00 Szalonötös.
15.00 Melles Béla zenekar.
15.30 Az Aero Szövegű előadása.
16.20 Tabányi Mihály táncgyűjtése.
17.00 Pkóa Aladár előadása.
17.15 Se szó, se beszéd — muzsika.

Most javíttassa, tisztíttassa kerékpárját JAKAB műszerésznél Kossuth-utca 5. zippzárjavítás

Állónfélé

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását, 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Könyvelést, üzleti könyveinek felfektetését, vezetését, ügyviteli szervezését és felülvizsgálatát szakszertűen és telkiismeretesen intézi, adóügyeiben felvilágosítást, segítséget nyújt Tóth Gizella könyvelési irodája. Ceengeri-utca 8. Telefon hívószám 29-26. 528

Zippzárjavítás felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. 64

IRODAI gyakorlattal rendelkező tisztviselőnt felvesz mentőállomás. 500
BEJARONÓT azonnalra keresek. Jelentkezni Major Vilma, Lahner Gy.-utca 9. I. em. 8. 501

Kölcsönök kaphatók betáblázásra, több évre. Jelinek ingatlaniroda, Telegi-u. 2.

Szülő keresetek bérbe (5-20 hold). Jelinek ingatlaniroda, Telegi-u. 2.

Ingatlanvevők Tudnivalói. Összeállította dr Váradi Ödön. Megrendelhető: Jelinek ingatlanirodában. 526

Központi négyszoba hallos, földszintes, összkomfortos, orvosnak, ügyvédnek alkalmas lakásomat elcserelném háromszobával. Telefon 14-54. 510

Szabó Ferenc GYORSÍRÓ. és GÉPIRÓISKOLAJA, Nagyvárad Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941.-42.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 28-78

KERESÜNK azonnalra erélyes, megbízható és munkaképes, lehetőleg nyugdíjas postást, vagy rendőrt, telepgondnoknak. Ajánlatokat — írásban — Vegyi és Élelmiszeripari r. t.-hoz, Anyos Pál-u. 2-6. kérünk. 505

SÜRGŐSEN eladó magánházak bérházak, birtokok, üzletek. Popovics ingatlanközvetítő iroda, Szent János-utca 6. Telefon: 1567. 492

TUZONÓK és ragasztók azonnal felvétetnek a We-Ego cipőgyárban. Bátorhy-utca 12. 508

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Allás! keces

IDŐSEBB megbízható nő ajánlkozik egy vagy két személy mellé házimunkára, németül beszél. Cim a kiadóban.

Elveszett

ELVESZETT a városkúza mellett egy szürke férfi felkésztyű. A megtalálót kérem, adja át jutalom ellenében a városkúza portásánál. 508

IDŐNKENTI ásmunkára szolid megbízható ásmestert keres a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2-6.